

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 18 (3180) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Stalingrádnál és az egész arcvonalon csucspontjához ért a szovjet támadás

Stalingrád védői elszigetelten küzdenek a tulnyomó szovjet erők ellen. Rommel csapatai egyesültek a tuniszi tengelyerőkkel

A Magyar Távirati Iroda jelenti: 10-ik számú magyar hadijelentés. A honvédezőrkör főnöke közli:

A múlt hét folyamán csapataink tovább folytatták a mozgóháború keretein belül tervszerű hadműveleteiket. A szovjet súlyos veszteségeket szenvedett.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Berlieni jelentés szerint a keleti harctér déli részén a most folyó háború leg-ulyosabb csatája alakult ki. Mindenhol áttörő kísérletek folynak, amelyek a szovjet vezetés egységes és egyre fokozódó terveinek keretében tartózkodnak. A szovjet azért akarja hadászati céljait minden áron elérni, mert különben sorsát maga is megpecsételtetné. Stalingrádnál a súlyos támadásokból kifejlődött harcok még folynak, de a sajtónak ehhez fűzött magyarázatai már a harcok komoly fordulatáról szólnak. A Stalingrádot védő hadosztályoknál a főerőtől való távolsága még jobban megnövekedett.

Csucspontjához ért az ellenség téli offenzívája

Torinóból jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az ellenség által rendezett téli offenzíva kulminációs szakaszához érkezünk — írja a Stampa. Az ellenség óriási erőfeszítést tesz, hogy döntő eredményeket érjen el, de a háború már több ízben bebizonyította, hogy nem lehet döntő győzelmet aratni olyan nép fölött, amelynek förtelen a harci és ellenállóképessége és elszántsága. A tengely ellenségei erőseknek és támadószelleműeknek mutatkoznak, de mindez nem semlegesítheti azokat a kedvező helyzeteket és ütőkártyákat, amelyekkel a tengely még mindig rendelkezik.

Minden képzeletet felülmúl a Stalingrádnál folyó nagy csata

Berlinből jelenti: (MTI) A NII jelenti: A véderőfőparancsnokság pénteki hadijelentésével foglalkozva, a szombat reggeli német sajtó beszámolt a keleti harctér súlyos elhárító küzdelméről.

A Berliner Börsenzeitung így ír: A német csapatok emberfeletti teljesítményre, hogy az ellenség vad támadásait megállítsák. A német katonai erényeknek valóságos hősi eposza ez a küzdelem, amellyel a déli szakaszon a német csapatok a betörésre bevitt ellenséget részben ellentámadással visszavetítették és rendkívül súlyos veszteségeket is okoztak. Az ellenséges támadások Stalingrádra összpontosulnak. Az itt folyó harcok mindkét részén olyan kemények, hogy felülmúlnak minden képzeletet és mindannál súlyosabbak, amire eddig ezen a harctéren példa volna. Azokat a német férfiakat, akik

itt semmivel össze nem hasonlítható hősi harcukat vívják, a német hazai közönség szívébe fogadta.

A Deutsche Allgemeine Zeitung írja: Csapataink katonai tudásuk legja-

vát állítják a szovjet ember és anyag-áradatával szemben. A német vezetés nem kapaszkodik minden egyes állásba a széles hőmezőkön. Mintahogy sok helyen ellentámadásokkal, páncélos hadosztályaink és a légi haderő támadásával meglepetésszerűen az előnyomulást ellenséges oldalába törtünk. Éppen úgy számolnunk kell egyes területek feladásával, amelyeken, mint például most a Keleti-Kaukázusban az ellenségtől való tervszerű elszakadással sikerült megőrizni a kezdeményezést.

Zürich. (Bud. Tud.): A Die Tat berlini jelentése szerint nemcsak a haditudósítók hanem katonai körök is megállapítják, hogy Stalingrádnál az eddigi háború egyik leghatalmasabb küzdelme folyik. A német tudósítók szintén beszámolnak arról a példátlanul elkeseredett és emberfeletti harcról, amelyet a németek folytatnak Stalingrád környékén.

Nagy tengelytámadás biztosítja Rommel csapatainak egyesülését a tuniszi erőkkel

Bern. (Bud. Tud.): Egy svájci lap londoni értesülése szerint Észak-Afrikában az angol megfigyelők rámutatnak annak a feladatnak a súlyosságára, amely elé a szövetségesek kerülnek Rommel vezértábornagy csapatainak Armin vezérezredes parancsnoksága alatt álló tuniszi hadosztályokkal való egyesülése nyomán. Londonban hangzottak, hogy Montgomery hadseregének nem volt elég ereje arra, hogy megakadályozza az egyesülést. A szövetségesek most az eddigi legsúlyosabb feladatuk előtt állanak Észak-Afrikában. A tengelycsapatok rendelkezésére áll a Tunisz északi részén levő erődítményvezet, továbbá délen a Maret vonal. Ezzel olyan védelmi berendezések állnak rendelkezésükre, amilyenek sehol máshol Afrikában nem találhatók.

Zürichből jelenti (MTI): Armin tábornok Tuniszban megindított támadásai egyre nagyobb területre terjednek ki. Német és olasz csapatok Pont du Fahstól nyugatra kezdték meg támadásaikat, ahol több oszlopban nyomulnak előre. Nyilván az a céljuk, hogy Eisenhower csapatait távolítsák a keleti tengerreztől és biztosítsák a határra érkezett Rommel csapatoknak a tuniszi tengelyhaderővel való egyesülését. A harcok a Pont du Fahstól délnyugatra pénteken egész nap folytak. A legutóbbi jelentések szerint Kairouantól északra nyugatra igen heves csata fejlődött ki, amelyben jelentékeny páncéloserők vesznek részt. Eisenhower amerikai és brit csapatokat küldött a szorongatott franciák támogatására.

Az idegenlégió teljes hadosztályát megsemmisítették

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tuniszi harctérről: Január 21-én az olasz és német haderők az ellenséges ellenállás további lanygulása mellett jelentősen kiszélesítették hadisikereiket. A középső szakaszon elért sikerek folytán a foglyok

száma meghaladja a 2500-at. Bekerített nagyobb ellenséges erőket, amelyek eddig a szorosokat védelmezték. Más ellenséges csapatokat felgöngyölítettek, vagy szétrobbantottak. A francia idegenlégió egyik teljes létszámú hadosztálya megsemmisültnek tekinthető.

HONVÉD*

Írta: vitéz Somogyváry Gyula

Először akkor röpött föl ez a név a világ népeinek szeme elé, amikor szinte a földből támadt az a sereg, amely azután hervadhatatlan dicsőséget szerzett ennek a nemzetnek.

Különös hangzása, furcsa szó volt ez a név az idegen nemzetek ajkán. Mégis megtanulták a földkerekség minden táján, ahol csak nemzeti eszményekért lelkesedni tudó népek laktak.

Jelképpé, szimbólummá, az emberi nemesség és katonai hősiesség magasabbrendű fogalmává vált ez a név. Ez az maradt volna akkor is, ha a magyar szabadságharcban tul, a magunk katonacsillagának lefutása után, nem harcoltak volna honvédhősök másutt is, a világ különböző tájain, csaknem mindenütt, ahol elnyomottak szabadságáért villogott a fegyver. De ott harcolt a honvéd az olasz Garibaldi hősei sorában éppen úgy, mint az amerikai unionisták seregeiben, ahol ugyancsak magyar honvédtiszt: Záhonyi Károly vezette döntő rohamra a híres Frémont-gárdát Springfieldnél, hogy fegyverténye „Záhonyi halálvágása” néven kerüljön rá az Ujvilág történetének legdicsőségesebb lapjaira. Alig van olyan tája a földkerekségnek, ahol hirt, becsületet ne szerzett volna ez a név. És ott láttuk a honvadászokat az, első világháború legvéresebb csatáterein is. Ivan-gorodtól Przemyslig, a Kápatoktól a Doberdo sziklafensikjág, a Balkán hegyeitől a Piave partjág, meg a Dolomitok örökös haváig.

S mélységes megindulással és forró büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy ez a név sohase vesztett bersületéből, sőt egyre fényesedett, egyre tündöklőbb ragyogással emelkedett föl, még olyan történelmi éjszaka után is, mint amilyen a trianoni korszak volt, amelyről ellenségeink azt hitték, hogy fekete homályával örökre eltünteteti a magyar katonadicsőség zengő, szép nevét.

Ma ismét harcban áll a honvéd Távol a hazai rögöktől a Don mentén védi örök eszményképeit: árva hazáját, családját és nemzete békességes munkáját s ezeken túl Krisztus templomait s az európai ember sokévezredes alkotómunkájának kincseit.

Bizonyos, hogy ez az órállás ott a Don partján sokszor hatalmasabb lelki erőfeszítést követel a honvédtől, mint a negyvennyolcas vagy első világháborús kor magyar katonájától. Hazájától távolabb, idegen ég alatt s idegen tél fagyában nagyobb kötelességérzést, több áldozatkésztséget, a régi nemes virtusnak lelkesebb lendületét kell kicsíholnia magából. De az új korok és új fegyverek új méreteket adtak magának a hadviselésnek.

* Megjelent a Forrás januári első számában

is. A Kárpátok srikabástyája ma is bástya és az is marad örökké, de balga hazaszeretet lett volna az, amely közvetlenül az ország küszöbén akarta volna megvédeni ősi földünket. Holott távoli tájakra gördíthette vissza a reánk fenekedő ellenség harcokcsi-csordáit.

Balga szeretet lett volna az, amely nem élt volna azzal a móddal, hogy minél messzebbre távoztassa hazájától a háboru dülését. Amely megelégedett volna azzal, hogy megvetvén lábát a Kárpátok gerincén, kitette volna egész országunkat az ellenséges légierők mindennapos — dehogymindenórás! — pusztításának s még a bölcselők apró magyarjainak sem lett volna percnyi szenderegése sem. Üreg szüleink, gyöngye asszonyaink, serdülő gyermekeink ugyan hogyan néztek volna ránk, honvédekre, tudván azt, hogy megtehettük volna, s még sem kergettük el a háboru szörnyeit messze, minél messzebbre földünk s békés hajlékainktól szelid falvainktól, kenyértermő magyar tájainktól és munkától hangos városainktól?

Hogyan néztünk volna a szemükbe?

S megérdemeltük volna-e a legszebb magyar katonanevet, azt, hogy honvéd?

Hiszen a magyar katona a vérben fordja a régi példabeszéd szerint való katona igazi értékeit: tanácsban bölcseséget, hadban vitéséget. Vagyis okosságban józan és előrelátó, harcban pedig bátor, derék és iktünő.

Vagy nem ezt bizonyítja-e a hazaszerző Árpád közvetlen utódainak bölcsesége is, amikor a magyarság megtelepedését gyanakodva néző ellenségeinket vissza-visszaszorítva, távoli országokban hadakoztak, csak hogy nyugalmat teremtsenek, időt biztosítsanak népüknek, családjaiknak az új földön való sátorveréshez, hajléképítéshez, ugartöréshez, erdőirtáshoz, szántáshoz-vetéshez, erdőgyűjtéshez, szóval a Kárpát-medencében való meggyökeresedéshez? Az akkori ellenséges Európa esztelen kalandozásoknak, féktelen izgágaságnak vélte ezeket a bámulatos magyar előretöréseket amelyek az Atlanti-óceán partjait, az Ibériai-félszigetig vagy Szicília meg a Balkán csücskéig vitték előre a magyar lovasokat, de őseink jól tudták, miért cselekszenek. Ők akkor sem a pusztá harcért hadakoztak, hanem szüntelenül a maguk árva fajtájára gondoltak, ezért verekedtek, ezért hullatták hűségesevérüket.

S ugyanez a „tanácsban való bölcsesség” vezette Hunyadit híres hosszú-háborújában, meg a többi balkáni hadjárataiban távoli harcmezőkre. És boldog volt, amíg messze a határoktól vívhatta meg elkerülhetetlen küzdelmeinket.

De végigkísérhetnők a magyar históriát sok-sok évszázadot át s mindig megtalálnók ezt a tanácsban való bölcseséget abban az igyekezetben, hogy a reánk kényszerített harcot az ellenség országában küzdjük végig.

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

Boldog az a nemzet, amelynek fiai megértik és követik ezt a történelmi katonaszeretést. S ha ez a távoli harc több hősiességet, nagyobb áldozatkészséget is kíván a harcostól, mint más helyzetek: a jutalma is nagyobb. Forróbb hála, igazabb megbecsülés és nagyobb dicsőség.

Meg az, hogy földulatlan, épségben álló ország tárja ki a kapuit hazatérő,

győzelmesei fiai elé.

S van-e méltóbb győzelmi koszorú, mint amelyet a megoltalmazott ország nyújthat legjobb fia: a honvéd felé?

Nincs, nem is lehet.

Mert annál a szeretetnél sincs nagyobb szeretet a földön, amely a Don mentén állva, védelmezi Magyarországot.

Miért mondják le a falusiak a városba szállított tejet?

Az OMTK-val kötött szerződést tárgyalta a kisgyűlés. Megcsinálták Szini Sebő Zoltán „Kisebbségi sors” szobrát

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtti dr. Soós István polgármester elnöklésével ülést tartott a törvényhatósági bizottság kisgyűlése.

Dr. Dalló Gyula kulturális tanácsnok terjesztette elő Szini-Sebő Zoltán „Kisebbségi sors” szobrának megvételét. Sebő Zoltán munkájáért nem kér tiszteletdíjat, csak a 17 ezer pengőt kitevő anyag költsége megtérítését. A polgármester kifejtette, hogy amennyiben a kultuszminiszter vállalja a költségek 50 százalékát, úgy a másik feléről a város fog gondoskodni.

Elhatározta a kisgyűlés, hogy 1 finn hadiárva tartásdíját vállalja. Letárgyalták a városi könyvtár olvasási díjának felemelését is. Ugy döntöttek hogy az évi előfizetést 8 pengőről 10 pengőre, diákoknak 4-ről 8-ra emelik fel. Óvadékoszegy marad 4 pengő. A látogatási díj 10 fillér helyett 50 fillér lesz. A munkások, diákok és köznevelők látogatási díja azonban a régi marad.

Klemensz Rezső gazdasági tanácsnok az Országos Magyar Tejközpontra kötendő szerződést ismertette. Az össi major átvételét a miniszterium jóvá hagyta és azt a város átadta az OMTK-nak.

Soós polgármester bejelentette, hogy a szerződés 5 évi időtartamra szól és

reméli, hogy a Központ működése révén megszűnik Nagyváradon a tejmizéria.

Medvigy Ferenc felszólalásában felvette a kérdést, hogy mi az összefüggés a vidéki tejesek szállításiának elmaradása és az OMTK megkezdett tevékenysége között. A tejesek lemondják a szállítást, arra való hivatkozással, hogy a tejet a faluban kell beszolgáltatniok.

A polgármester válaszában kifejtette, hogy az OMTK-val való szerződés értelmében olyan helyen kell a Tejközpontra a tejet összevásárolnia, ahonnan nem szállítanak a városba. Most indult a szervezés, tehát még vannak kisiklások. Reméli azonban, hogy a Tejközpont a város elgondolása alapján fog dolgozni. Ebben az ügyben egyébként értekezletet hív össze és amennyiben szükség lesz rá, közbe fog lépni.

Dr. Hlatky Endre főispán átiratban hívta fel a polgármester figyelmét a velencei cigánytelepen uralkodó türhetetlen állapotokra. Dr. Dalló Gyula tanácsnok ismertette az eddigi köztisztviselési intézkedéseket és bejelentette, hogy a rendőrség vállalta a cigányok összehúzását és fényképes igazolvánnyal való ellátását.

Közvetlenül a helyi közigazgatási hatóságok útján lehet csak hadisegélyezést kérelmezni

Tájékoztatót adott ki a honvédelmi miniszter a hadisegélyezések ügyében

A MTI jelenti: A hadbavonultak hozzátartozói érdekében megindult gyűjtésre vonatkozólag minden félreértés elkerülése végett a honvédelmi miniszter szükségesnek tartja az alábbiak közlését:

A hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésével kapcsolatban téves vélemények alakultak ki. Téves az a felfogás, mintha a segélyezés egy rendszeresen, vagy időnként megismétlődő pénztámogatást jelentene. Nem lehet célja a segélyezésnek az sem, hogy az esetleg szűkösebb körülmények között élő családokat ezáltal jobb anyagi helyzetbe hozza, de ugyancsak nem adhat jogot a segé-

lyezésre az a körülmény, hogy valakinek a hozzátartozója hadbavonult és ezáltal a család megélhetése általában nehezebb lett. Segélyt elsősorban csak az a hadbavonult, harctérre kivonult, továbbá ott eltűnt, vagy hadifogsága esett honvéd hozzátartozója kaphat, aki hadisegélyezésben részesül. De ezek közül is csak az számíthat egyszeri segélyezésre, aki a háborus viszonyok folytán saját hibáján kívül olyan súlyos anyagi helyzetbe került, hogy azt önmagában elhárítani képtelen és ezzel a családfenntartása kérdésessé vált, vagy veszélyeztetve van. Az egyszeri segélyezés fő célja olyan helyzetbe juttatni a csalá-

Gyermekek

önként kéri a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol iza kitűnő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek. **DARMOL**

dot, amely a háborus viszonyok között a szokásos életmódját helyreállítja és biztosítja. Ezeket az egyszeri segélyezéseket a honvéd hadtest folyósítja, előreláthatólag március első felében. A hadbavonultak hozzátartozói segélyezésükre vonatkozólag sem a honvédelmi miniszterhez, sem a hadtest parancsnokságához ne nyújtsanak be kérvényt, hanem azt az elsőfokú helyi közigazgatási hatóságokhoz, községi elöljárókhoz adják be, mert segélyezési ügyük csak így nyerhet gyors és eredményes elintézt. Végül közli a miniszter, hogy a hadbavonultak hozzátartozóinak támogatása teljesen különálló és független az ugyancsak a Kormányzóne Ófőméltsága által megindított téli segélyakciótól.

Igazságosabb új világerend útját éháltia egyengetni a japán-olasz-német gazdasági megállapodás

Tokióból jelenti: (MTI) A NTI jelenti: Hori, a japán kormány fájékozatója a japán-német-olasz gazdasági megállapodásról hivatalos nyilatkozatában kijelentette, hogy az egyezményt utat nyitottak Japán, Olaszország és Németország között felmerülő minden gazdasági kérdés közelében megoldására. Szilárd meggyőződés — mondotta — hogy a tengelyhatalmak együttműködése e megállapodás révén szellemileg és gazdaságilag még jobban megszilárdul és nemcsak jelentős mértékben hozzájárul a további hadviseléshez, hanem a háboru sikeres befejezése után az igazságon felépülő új világerend sikeres megvalósításához is.

Álhíreket ter'esztelt az angol propaganda állítólagos balkáni zavargásokról

Berlinből jelenti: (MTI) A NTI jelenti: A Deutsche Diplomatisch Felitische Korrespondenz foglalkozik a balkáni zavargásokról terjesztett angol árhírekkel. A lap megállapítja, hogy az angol jelentésekben szereplő részletes helység és személynevekről hamaerosan kiderült, hogy nem feleltek meg a valóságnak és így az egész angol álhírpropaganda összeomlott.

Általános munkakötelezettség Finnországban

Helsinki. (MTI) A NTI jelenti: Az általános munkakötelezettség bevezetés tervszerűen folyik az egész országban. Katonai példa szerint január 16 óta a férfiakat 16—55 évig munkaszolgálatra kötelezték. A behívásokat különösen a fegyveres és szállításban mutatkozó szűkösege siettetette. Tavasszal különösen a mezőgazdaságban fogják a munkásokat felhasználni. Helsinkiben minden 16 és 60 év közötti asszonyt és ányt önkéntes közmunkára soroznak, az utcáknak a hétélt való megtisztítására. Ezt a munkát este és éjzaka végzik.

Fontos helységeket foglaltak el a doni középső arcvonalon a német csapatok

12 angolszász hajót elsüllyesztettek, 26 hajót pedig súlyosan meg rongáltak a tengely harci erői az észak-afrikai partok előtt. Szokatlanul nagy veszteség érte a 8. brit hadsereget

Lisszabonból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Washingtoni jelentések szerint a szövetségesek részéről elismerik, hogy a hajóveszteségek havonként egymillió tonnára ruognak.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Elzer Dawis, az amerikai háborús tájékoztató hivatal vezetője kijelentette, hogy január első 20 napjában több hajót süllyesztettek el, mint decemberben ugyanez időszakban.

Genéből jelentik: (MTI) A NTI jelenti: A londoni Spectator írja: Figyelembe véve Németország óriási hatalmát és erejét, a szövetségeseknek a legvégső erőfeszítésnél is többre van szükségük, ha a német hadsereget meg akarják verni. A németek Tuniszban még mindig erősítik helyzetüket. A Szovjetunióban tavasszal a németek ismét támadásba mennek át. Ha Németországnak ezen a télen vannak is veszteségei, meg van az ereje ahhoz, hogy pótolja azokat.

Súlyos viszonyok között már négy hét óta állják az egyenlőtlen harcot Stalingrád hősi védői

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonalon a bolsevisták ember és anyagerejük kimerítésével felhasználásával folytatták támadásaikat. Különösen kemény harcokat vívtak a Stalingrád terében védekező német csapatok. A stalingrádi német csapatok immár négy hét óta állják az egyenlőtlen harcot a legsúlyosabb nélkülözések között a sokszoros túlerővel szemben és közben súlyos veszteségeket okoztak a szovjeteknek. A támadóknak csütörtökön is nagy áldozatokkal kellett megfizetni támadásaikért. Nem kevesebb, mint hatszor indultak rohamra a szovjet gyalogosokkal megvakított páncélosok, míg végül sikerült a betörés, de akkorra már 44 páncélos vesztettek. A védők új vonalaikban több rohamot visszavertek. Kaukázus északi részében a rossz időjárási viszonyok között is tervszerűen végezték a német csapatok megkezdett hadmozdulataikat. A német vonalak mögött harcra kényszerítettünk egy németeknek öltözött szovjet lo-

vassági egységet. A Dontól délre német páncélosok megsemmisítettek több bolsevista csoportot. A folyótól északra egész nap tartottak a harcok, míg végül is a német csapatok a repülőgépek támogatásával megtartották állásaikat.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A Don középső folyásánál a szovjet-rohamokat, legtöbbször már a fő védelmi vonalak előtt megállították. A német csapatok oldaltámadásokkal bevették szívósan védelmezett fontos helységeket. Egy bolsevista gyalogezredet az utolsó szál emberig kiirtottak. 45 szovjet páncélost megsemmisítettek. A bolsevistákra nézve veszteségekkel megzuhant az a próbálkozásuk, hogy Velikije Luki térségében újból előtörjenek. 18 páncélkocsi maradt a német állások előtt. A Ladoga-tótól délre a szovjet újra támadásba kezdett, azonban egyetlen helyen sem ért el sikert és a németek megsemmisítettek 14 harkocsit.

Nagy területnyereséget értek el és nagy veszteséget okoztak az ellenségnek Tuniszban a tengelycsapatok

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 972. közleménye: Csütörtökön Tripolisztól délkeletre és délnyugatra Garian, Tarpuna vonalán heves harcok folytak a tengely és az ellenség páncélosai között. Olasz vadászok rajtaütöttek ellenséges vadászok egy nagyobb alakulatán és kettőt lelőttek. Az ellenség menetelő oszlopait is géppuskáztuk.

Tuniszban az előző napok hadműveleteinek további fejleményei újabb magaslatok elfoglalásához vezettek. A foglyok száma 2500-ra emelkedett. Gabes közelében egy gépkocsizó géppuskás alakulatunk egy ellenséges gépet lelőtt. Bombavetők bombázták az algiri kikötőt és támadást intéztek egy hajókaraván ellen az algiri partok közelében. Német vadászok négy ellenséges gépet lelőttek.

Ellenséges repülőgépeknek Licata, Porto Empedocle, Gela és Castelvet-

rano elleni támadása nem okozott kárt. Négy gépet lelőttünk. Január 20-án ellenséges gépek géppuskázták Ispica (Raguzza) állomását és az ott veszteglő egyik tehervonatot. Egy ember meghalt, négy megsebesült. A riasztás után felszállt vadászaink két gépet lelőttek. Pantellaria közelében egy ellenséges gépet lelőttünk. A nap folyamán végzett vállalkozásainkból öt gépünk nem tért vissza.

Berlin. (Interinf.) Az algiri tenger részen német repülőgépek újból harcra szálltak egy előző nap megtámadott hajókaraván ellen és elsüllyesztettek négy gőzöst 25.000 tonnával. Közvetlenül ezután torpedóvető repülőgépek megtámadták ugyanazt a karavánt és öt hajót megsemmisítettek 36.000 tonnával. Ezzel az ellenség elvesztette 11 utánpótlási cikkel megrakott hajóját. A péntekre virradó éjjel német harcigépek újból rajta-

ütöttek a hajókaravánon és 8, egyenként hatezer tonnás hajót bombák érték. Egyrésziük kigyulladt.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Tuniszban legutóbb lezajlott harcokról a következő részletek érkeztek:

A tengelycsapatok erőteljesen tovább folytatták hadműveleteiket és egyik szakaszon mélyen előnyomultak. Az ellenséges csapatok nagy veszteségeket szenvedtek. Az ellenség rendetlenül visszavonult és az üldözésükre indult csapatok 8-10 kilométer mélységben előnyomultak. Ezekben a harcokban ejtett foglyok száma felülmelkedett a kétezren. Igen nagy az elesettek száma is. Az elpusztított hadianyag közt van 20 löveg és 12 páncélkocsi.

Japán repülőik újabb sikeres harcot vívtak a Salamon szigetecsoportnál

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: A császári főhadiszállás közli, hogy japán repülőgépek a Salamon-szigetecsoport felett 16 ellenséges gépet lőttek le. 3 japán gép nem tért vissza. Az új-guineai Rabi repülőtere elleni támadás során 12 gépet elpusztítottak. A japán gépek sértetlenül visszatértek támaszpontjaikra.

Lisszabon. (MTI) A Stefani jelenti: Washingtonból jelentik, hogy az amerikai hadügyminisztérium közleménye szerint a japánok Formosa-szigetén internálták a Fülöp-szigeteken

Budapesti bank keres Nagyvárad és környékére bankszakmában jártas, helybeli jó összeköttetésekkel bíró

MEGBIZOTTAT.

Ajánlatok „Biznisi” jellegére Braun hirdetőirodába, Budapest, VIII. József-körút 38. küldendők.

Berlin. (Interinf.) Tuniszban a tengely hadereje nagy területnyereséget ért el. Az arcvonalat 10-20 kilométerrel előbbre helyezték Boul Aradától délkeletre.

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az elmúlt 38 óra alatt 12 angolszász hajót süllyesztettek el az észak-afrikai partok előtt, ezenkívül 26 hajót találat ért. Közülük 12 valószínűleg elsüllyedt.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A brit 8-ik hadsereg támadása csütörtökön sehosem tudott tért nyerni. Német páncélos kötelékeknek sikerült a brit megkerülő csoport oldalában előretörni. A váratlan lökés következtében a britek vesztesége szokatlanul nagy. A brit gyalogsági és tüzérségi erők készenléti állásait a tengely tüzérsége szétverte és a maradványokat széjjelszórta.

foglyul ejtett 13 amerikai táborkot. Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat Fokvárosból jelenti: Smuts tábornok pénteken a parlamentben közölte Dél-Afrika veszteségeit. Elesett: 175 európai származású tiszt, 866 európai legénységi állományú katona és 74 nem európai katona. Eltűnt 102 európai tiszt, 1098 európai, 1037 nem európai katona. Hadifogságba esett 796 európai tiszt, 10.391 európai és 1561 nem európai katona.

Nagyító alatt nézi az ellenséges hírverés a német közleményeket — mondja Ansaldo

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Giovanni Ansaldo, a Telegrafo főszerkesztője, az olasz rádióban előadást tartott a keleti helyzetről. Utalt a harcok óriási arányaira, majd ezeket mondotta: Sok ellenségünk azt mondja, hogy a szovjet támadás a tengelyhatalmak végének kezdete. Az ellenséges hírverés nagyító alatt nézi a német közlemények minden sorát,

hogy lebecsülje azt, míg minden helységet, amelyet a szovjet említ, jelentőségében túloz. Mi a valóságos helyzet. Ansaldo elismeri, hogy az ellenség az emberanyaggal és gépesített eszközökkel nagymennyiségben rendelkezik. A szovjet parancsnokság az anyag kímélése nélkül veti harcra tartalékait. Ezenfelül a szovjet csapatok nagy elkeseredéssel harcolnak. Az ellenség elsősorban a németek volgai és kaukázusi záróállását igyekszik eltávolítani, de a Donyec vidék és Ukrajna visszafoglalása is céljaik között szerepel. Stalin távolról sem mondott le arról az álmáról, hogy lerohanja Európát és megsemmisítse a civilizációt. Az elért eredmények nagyon csekély részét teszik ezeknek a céloknak. A szovjet csapatok csak harcászati célokat értek el, főként az arcvonal déli szakaszán. Azouban

egyetlen hadászati célt sem tudnak elérni. Az arcvonalon egyetlen lényeges változás sem történt. A német és szövetséges vonalak nagyjából ugyanazok, mint két hónappal ezelőtt. Az általános kép ugyanaz. A szovjet azal sem dicselkedhetik, hogy erkölcsi sikert ért el. A szovjet jelentések kénytelenek elismerni, hogy a német és szövetséges seregek a legkisebb mértékben sem esőkent. A szovjet erőfeszítései csak fokozzák az elszántágot a német és szövetséges nemzetek között a tavaszi végleges leszámolásra.

Vizsgálatot indítottak Londonban a legutóbbi német légitámadások miatt

London. (Bud. Tud.) Sinclair angol légügyi miniszter vizsgálatot indított a legutóbb London ellen nappal intézett támadás ügyében. A vizsgálat azt hivatja kideríteni, miért nem bocsátották fel a léggömböket és miért nem szóltak meg a szirénák.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Mint a brit hírszolgálat közli, az angol légifegyverem pénteken, Észak-Franciaország és Belgium feletti akciója során négy bombázót és hat vadászgépet veszített.

Mozsolyok Tízec:

Munkásraccok

— Karcolatok a régi noteszhez —

Valahol Csopel szigetén
január hó.

Kerek egy esztendeje, hogy búcsút mondtam megszokott váradi íróasztalomnak — s legalábbis beláthatatlan időre — búcsút mondtam az újságírás tisztas mesteriségének. Talán nem is nevezhettem volna magamat soha verbéli újságírónak — ha most egyszerűen letagadnám, hogy ez a búcsú minden lelki megrázkódás nélkül ment volna bennem végbe. Nem tagadom, az első napok, hetek, hónapok bizony nehezek voltak. Hiányzott a mindennapos izgalom, hiányzott a látás-tutás, fülelés, figyelés, megszokott, idegesítő tempója, hiányzott a kartársak csipkelődése s nagyon hiányzott a nyomda-szag. Eltelt azonban egy hét, két hét a megszokott izgalmak nélkül s lassan beletörődtem, hogy szürke magánhivatalnok íróasztal mellett is éppoly lelkesmeretességgel lehet dolgozni, mint egykori váradi íróasztalomnál.

Hivatalnokhoz nem illő régi szokásaimat igyekeztem egymássalán levétkezni. Ez azonban bevallom, csak részben sikerült. Ha munkáinkkal, ügyfeleimmel beszélgetek, ha hivatalos megbízatásomban arra járok akár-mennyire nem is akarom, mindig megüti a fületem egy érdekesebb beszélgetés, színes esemény megcsiklandozza szememet egy-egy mosolyt-lakasztó jelenet — s ezek fölött a megszokottság átka miatt nem tudok úgy mosolyogni, nem tudok úgy napirendre térni, mint más. Bármit hallok, bármit látok, mindig a régi megszokott mérlegen mérlesekélem. Hogyan lehetne ezt megírni? Milyen jó riportanyag lenne ebből! De jó színes cikket írnék én erről... S hába képeztem át magam, régi jegyzetemet még mindig zsemben lapul s akár a szenvedélyes fényképező, úgy veszem fel a pillanatok-adta érdekességeket. — Ezekből a jegyzetekből böngészek most, amikor egy év után visszagon-dolok régi íróasztalomra... Sokat ne várjanak, hiszen ma már ezek egy szürke kis magántisztviselő szürke feljegyzései...

Tusz Margit Biharból

Alig egy hete vettük föl Tusz Margitot, a helyrevaló bihari leányzóit, mégis az ő hangjától hangos szinte egész nap az épület. Beszélget, magyaráz, oda-oda vág a kötőlőkódő legényeknek s mindezt — olyan eleven-séggel, ahogyan még a legügyesebb hímszinésznőnkől sem láttam Ha valaki, hát a Margit megérdemli a tüzzölpatant jelzőt. S büszke is ám a Margit, büszke, mégpedig azért, mert közel egy esztendeig dolgozott kint Németországban. Nem mindenki mondhatja el magáról ezt az alföldi bihariak közül. Megkértem a napokban egyik délidőben Margitot, hogy meséljen németországi tapasztalatairól. S Margit mesélt olyan színesen, hogy csak úgy csengett bele a kis építkezési iroda. Mezőgazdasági munkán voltak kint s kilenc és fél hónap alatt 600 pengőt takarított meg. El is küldte mind hazá s még vett mellé egy takaros női kerékpárt is, meg egy csomó apróságot.

— Szeretnél-e kint lenni? — kérde-m tőle.

— Már hogyan szerettem volna — hangzik a felelet.

— Akkor miért jöttél mégis haza? — Hát... nem jó az embernek olyan soká messze lenni a hazájától!

Szilágyi Andás Szilágy-sárból

Szilágyi Andrást ezélt még egy pár esztendővel Szalazán Andrejnek hívták — de ma a világ minden kincséért sem mondaná magáról, hogy

Tizenkétujjas Vigh Lajos

Még akkoriban történt, amikor ide-kerültem, hogy munkavezetőnk, mint valami kuriózumot, úgy hozta be az irodába Vigh Lajost.

— Nézz meg irnok ur ennek az embernek a kezét, lát-e valami különlegeset rajta?

— Hát hatalmas tenyere van — mondtam, amikor megnéztem az asztalomra kiterített két dolgos paraszti kezét. Különösét azonban nem láttam rajta.

— Pedig tizenkét ujjom van — tessék megnézni!

— Tizenkét ujja? — hozzáfogok számolni, hát csakugyan igaz. S ami a legkülönösebb semmi rendellenesség egyik ujján sem. Eppen, hogy a közüleső ujjából mindkét kezén nem egy van, hanem kettő. Elmondta azután Vigh Lajos, hogy apjától örökölte a tizenkét ujját, az meg a nagyapjától.

— Tetszik tudni — mondja — az úkanyám megcsudált viselős korában

ő nem magyar. Csak úgy csikorog a szilágy megyei fogai alatt a magyar szó. mégsem akar románul beszél-ni. Tizenhétosztendős legény, mégis ő tartja otthon az egész öreg családját. Szombaton, fizetéskor legelső útja mindig a postára vezet. Küldi haza a pénzt. Volt egy talubelije, aki három hónap alatt egy hold földre valót keresett itt össze. Azt szeretné minden-áron lehozni. Dehát nehezen meg-v, mint mondja, mert mindent megessz-nek az öregek. Azért nem sajnálja tölük...

Andrást meglógtam a minap. Észre-vettem hogy fönn az állások tetején éppen a Haj Lenuto, haj tütyürészte. Odakidőltem neki románul:

— Andrej, no ugye mégis románul dalolsz!

— Tudok én magyart is! — kiáltott vissza. Félhecsapta büszke levente-sapkáját és rágyújtott az erdélyi m-dulóra...

egy ilyen tizenkétujjas embert s at-tal lett nekünk is. Mán az én gyer-mekeimnek nincsen.

— Tudja-e maga — mondom neki — hogy ez nem mindennapi jólog-ám, talán még keresni is lehetne véle?

Tessék csak hagyni. Akartak ám engem még kis koromban elkérni az ícesapáméktól, hogy fényképeznek meg vizsádnak meg mutogatnak. De nem nekem való ez. Mán jobb a ma-gyar embernek csak a tisztességes munka...

Egyszerre csak elkacagta magát a szabócsmegyei gazda...

— Mit nevet? — kérdeztem tőle.

— Azt kacagom valahányszor eszembe jut, hogy otthon, amikor a polgári személyi igazolványomat csi-náhattam a jegyző-urral, hát rámnéz:

— Különös ismertetőjele ugyebár nincs? — S beitta, hogy nincs. Pedig a két kezem ott feküdt az asztalon.

Já a csacsi kirá helyett!

Szegény vidék, ahol most lakunk, szegényember ugyebár úgy segít magán, ahogy tud? Itt például, aki csak teheti, úgy oldja meg sertés hiányában a sertésvágás kérdését s hogy belog szépen egy csacsit hizlalni s amikor jól kihizik, akkor levágja. Én még ugyan nem voltam hivatalos ilyen csacsitorra, de úgy hallom, hogy egy jól kihizott csacsinak legalább egy hektórávaló zsirja van. S állítólag olyan a zsirja, mint a kacsáé. Ezt is fenntartással közlöm, mert még nem kóstoltam. Sonkáját oldalását telfüstölük, akár a mangalicát s belső reszeit is éppoly felhasználják. Itt nem újság a csacsivágás, — de hát nekünk erdélyieknek nagyon különleges valami...

Két emberünk ballagott hozzafelé este a sötétben s éppen ezt a disznóhis-tóriát tárgyalták:

— Te sógor — mondta az egyik — tényleg igaz ez a csacsivágás dolga?

— Igaz hát. Hiszen éppen tegnap vágott az én házigazdám szomszédja is.

— Hm... — gondolkodik el a biha-ri magyar — azok oszt jó nagy já kocsonyát ehettek a tüliből meg c

Hirdessen
a Magyar Lapokban

farkából...

— Nagy baj van irnok ur — nyitott be tegnap az irodámba Bene Ferenc, a hatalmas szál darócruhás szilágy-megyei napszámos gazda.

— Halljuk hát mi az a nagy baj?

— A felekezeti-küliséggel van baj. Tetszik tudni én még román vi-lágba kiliptem a református egyház-bul, oszt beálltam a bibliamagyará-zékhoz. Most oszt rámfogták, hogy fe-lekezeti-külí vagyok, oszt kizsup-polnak az országból, ha nem térek vissza valami érvényes felekezetre. Itt az asszony levele, ajánlva jött, menjek azonnal, mert ki tudja, mi lesz velem.

— Minek lépett ki a református egyházból? — kérde-m tőle.

— Ne tessék azt én még már tirtatni, majd elmondom, ha visszajövök. Most csak tessék engedni, hadd rendezem el. Visszalépek én a reformátushoz is, csak ne legyen baj.

S előleget kellett adnom a gazdának, hogy rendezze el azt a „feleke-zeti-küliséget”.

Udvarhely megyéből „es” vannak ám nagy számmal. Azoktól leste el munkavezetőnk a következő igen el-més társalgást:

— Időszám! — szól a székely le-gényke az anyjának — Kiednek igen hamar elfogyna a jegye, ha jegyre ad-nák a beszédet!

Uj Azzia-térkép készül Német-országban Sven Hedin közreműködésével

A német kormány Sven Hedinnek, a kitűnő Azzia kutatónak érdemei elismeréséül egy nagyobb összeget bocsátott rendelkezésére, mely lehetővé tette, hogy a német Kartografiai Intézetrel együttműködve új Azziaat-laszt bocsassanak ki. A térképet Hedin legutóbbi 1927—1935 évi kutatásai eredményeként egészítik ki. Az új atlasz eddig már 20 kötetet tartal-maz és a német kutatók egész sorá-nak közreműködésével készül. A to-vábbi rész még munkában van. Az expedíció tagjai behatóan foglalkoz-tak a geológia, paläontológia, ar-chäológia, meteorológia, valamint a zoológia, botanika és etnografia kö-rébe tartozó különféle tudományos kutatásokkal és így az új térkép a legtökéletesebb pontossággal készül. (MNK)

Ertekezletet tartanak a légo vezetőik és parancsnokok

A M. kir. Kolozsvár honvéd-hadtest Parancsnokság 533/Eln. Lgy. pk.—1943. számú átirata alapján fel-hívom a II. légo. csoportba sorolt va-gyontárgyak légo. vezetőit és légo. pa-rancsnokait, hogy a vagyontárgyak légo. vezetőinek sürgős megszervezésé-vel kapcsolatos irányítás és felvilágo-sítás megszervezésével kapcsolatos irányítás és felvilágosítás megadá-sa végett, folyó évi január hó 26-án, kedden 17 órakor a városháza köz-gyűlési termében saját érdekükben is jelenjenek meg.

Nagyvárad, 1943. január 22.

Dr Soós István s. k.
polgármester,
mint légo. vezető.

Néma bált rendeznek a vendéglátó ipari munkások

A Nemzeti Munkaközpont vendég-látóipari munkások szakcsoportja ez-úton értesíti a szakcsoport összes tag-jait, hogy a háborúra való tekintettel a szokásos évi pincér-bál tényleges megrendezéséről az idén lemondanak. Amikor bajtársaink a külső arcvona-lon véreznek, mi a belső arcvonal munkásai ugyanakkor nem tozódhat-nak.

Az 1943-as év pincér-bálja képletes (néma) lesz azzal a kihangsúlyozással, hogy 1943. január hó 17. és 1943. február hó 7-ike közti időpont bár-melyik napján egy napi százalék ré-szesedésünket illetve az ebből befolyó teljes összeget Nagyvárad Vendéglátó Ipari Üzemének öszmunkássága a Főméltóságú Asszony által a hadba-vonultak hozzátartozóinak támogatá-sára beindított akciója javára ajánlja fel.

Bajtársainknak ezen áldozatkész megnyilvánulását igaz magyar becsü-lettel köszöntjük.

Szabó János, az NMK orsz. társel-nöke, Perényi Lajos, a szakcsoport elnöke, Varga Kálmán, a szakcsoport ügyvezető titkára.

Középeurópai államszövetség emigránsok elképzelésében

— Hodzsa Milán könyve a háboru utáni Középeurópáról —

Hodzsa Milán neve élénk emlékezetében él az erdélyrészi magyarságnak. Egyik spiritus rectora volt a kisantantnak s neve emmivel sem volt jobbhangzásu, mint akár a Titulescué, akár a Benesé.

1938 őszén ő is emigrált, mint a csehszlovák államvezetés többi bukott nagysága. Londonban telepedett meg s négy év óta ott szövögeti a háboru utáni Európának általa elképzelt álmoképeit. Alig néhány hónapja látott napvilágot munkája, egy vaskos kötet ezen a címen: „Középeurópai államszövetség”. A munkát, úgy látszik, élete nagy művének, „opus magnum”-ának szánta s hennünket már csak azért is érdekel, mert a jövőre nézve is tartalmaz terveket. Tájékozódás szempontjából bocsásunk mindjárt előre, hogy különösen az amerikai körök nem fogadták nagy lelkesedéssel Hodzsa könyvét, amelyet angol nyelven tett közzé (címe: Federation in central Europe), de kedvezőtlenül nyilatkozott arról a régi hűségese barát, Seaton Watson is, a csehszlovák gondolatot hajdani kipróbált harcosa.

Hodzsa könyvének gondolatait három csoportba oszthatjuk. Az első azokkal a küzdelmekkel foglalkozik, amelyek megelőzték a csehszlovák állami önállóság kivívását, a második Massaryk és Benes Csehszlovákiájának kül- és belpolitikáját vizsgálja fel, végül a harmadik a most folyó háboru utáni Középeurópa képét igyekszik megrajzolni — cseh emigráns elképzelésben.

Minket a dolog természete szerint különösen ez a harmadik gondolatcsoport érdekel. A kiindulási pont itt nagyjából azonos a benesi elgondolással: a német veszedelem ellensúlyozására erős középeurópai államtömböt kiépíteni lengyel-cseh hegemonia mellett, amely államtömbhöz volna beosztandó a volt osztrák és a magyar fennhatósági terület is.

Egyébként az egész elgondolás abból indul ki, hogy a háboru utáni Középeurópában létre kell hívni a gazdasági egységet, hogy hatalmas szomszédával egyenrangú félként tárgyalhasson. Hodzsa meglehetősen ködösen fogalmazza meg azt, hogy kiket tekint a középeurópai államok szomszédainak, de egy más helyen tett megjegyzéséből kiviláglik az, hogy némiképpen Anglia is annak tekinthető. Különös jelentőséget tulajdonít annak, hogy a létesítendő blokk a mezőgazdasági termények értékesítésén terén biztosít majd előnyöket a résztvevőknek. Ebben a viszonylatban érdekes volna tudni azt, vajjon mi a véleménye Hodzsának arról az amerikai tervről, mely szerint a háboru utáni Európát amerikai terményekkel akarják ellátni s ezzel biztatják az amerikai farmereket a termelés fokozására. Hodzsa a Középeurópai Államszövetség élénél elnököt állítana, kit a szövetséget alkotó államok miniszterelnökei, illetve a szövetségi parlament választana egy évre. Az elnök nevezné ki a szövetségi cancellárt és a szövetségi kabinet tagjait, valamint a katonai adminisztráció vezetőit. A szövetségi minisztériumok fejeztviselői az összes résztvevő államok miniszterai közül, azok lélekszámának arányában lenne kiválasztva. A szövetségi parlament tagjait az egyes nemzetek alkotmányos törvényhozó szervei választanák meg, minden millió lakos után egy

tagot. A parlament hivatalos nyelvét kétharmad szavazat többséggel a parlament tagjai állapítanák meg. Tizenöt percnél nem hosszabb felszólalásoknál azonban minden tag saját nemzeti nyelvét használhatná, azaz, hogy a beszédet a hivatalos nyelven is tolmácsolják. A parlament székhelyét is maga a parlament állapítaná meg. Határozatait és törvényeit felett a szövetségi cancellár veto joggal bír s vitás esetben végső fokon az elnök dönt. A parlament határozatait bármely nemzet kétharmad többsége is megfélebbizheti.

Alkotmányjogi kérdések eldöntésére szövetségi felső bíróság volna alakítandó. Az egyes tagállamok állampolgársága szövetségi állampolgárság jellegével bírna. A szövetségi ügyvitel nyelve ugyanaz volna, mint a parlamenté. Az egyes tagállamokban azonban az illető állam hivatalos nyelvét használnák s ezeken az államokon belül a szövetségi rendeletek vagy törvények végrehajtói is csak az illető nemzet tagjai lehetnek. A szövetségi pénzügyminiszter hatáskörébe tartoznék bizonyos adóemkek kezelése, a szövetségi nemzeti bank ellenőrzése, a közös valutával kapcsolatos ügyek és a szövetségi költségvetés. A szövetségi gazdasági miniszter dolgozna ki az egyes államok termelési és értékesítési rendjét, a nemzetközi kereskedelem teljesen

számára volna fenntartva. A szövetségi külügyminiszter volna az egyetlen forum külpolitikai kérdésekben. Ugyanígy hatálommal rendelkeznek a hadügyminiszter. A szövetségi igazságügyminiszter az egyes tagállamok jogi rendszereit hozná egymással összehangba. Ő ellenőrizné a viszonyosság elvében alapuló kisebbségi szerződések végrehajtását is. A szövetségi együttműködési miniszter feladata volna az egyes tagállamok közötti megértést előbbre vinni, elsősorban a foglalkozásrendi szervezetek együttműködésének biztosításával. A fentiekben kívül létesítendő volna még közlekedési és postaügyi, valamint repülési és hajózásiügyi minisztérium is.

A fenti terv talán csak árnyalatilag tér el a többi hasonló megalapozott s ebből is hiányzik az, ami az eddigiek megvalósításának is akadályát volna. Nem ad választ arra, vajjon milyen módon lehet majd megakadályozni azt, hogy a számbelileg erős nemzetek akarataikat rákényszerítsék a kisebbekre, vagy hogy ismét egymással szemben álló koalíciók ne alakulhassanak, ami az egész szövetségi gépezet funkcióját lehetetlenné tenné. És még valami hiányzik e terv megvalósításához: az angolszások tel, tételezett előzetes győzelmének a lehetőség.

Hogyan játszották ki Olaszországot a nyugati szövetségesei az elmúlt világháboruban

Érdekes könyv jelenik meg Olaszország parlamenti és diplomáciai történetéről

Rómából jelentik: Egyik ismert napolyi könyvkiadónál közeljövőben lát napvilágot Saveria Cilibrizzi tollából a „Storia parlamentare politica e diplomatica d'Italia” (Olaszország parlamenti és diplomáciai története) című munka hatodik kötete, amely az 1914–18-as világháboru idejével foglalkozik. A szerző reámutat arra, hogyan játszották ki a szövetségesek — Olaszországot is beleértve — a háboru utáni területi kérdések megoldása és más tekintetben Olaszországot. Így mindjárt Sazonoff orosz külügyminiszter 1915 tavaszán Franciaországgal és Angliával szerződést kötött, amely a háboru végeztével jogot biztosított neki Konstantinápolyra és a Dardanellák tengerszorosra. A szerződést Olaszország tudta nélkül kötötték meg, ami ellenkezik az *Isvolski* és *Tittoni* között 1909-ben megkötött olasz-orosz szerződéssel, ami kimondja, hogyha Olaszország vagy Oroszország egy harmadik hatalommal egyetértésben akciót szándékoznék Keleten, ezt nem teheti meg, csak a másik tudtával és részvételével.

Olaszország 1916 decemberében a pétervári kormány sürgetésére hozzájárult ugyan az említett paktumhoz, amely Oroszországnak biztosította Konstantinápolyt s a Dardanellákat ennek az elismerésért azonban semmiféle ellenszolgáltatásban se része-

sült, sőt *Pokrovski*, az új orosz külügyminiszter egy Londonba küldött táviratában Oroszország szempontjából kényelmetlennek tartotta egy harmadik katalomnak — jelen esetben: Olaszországnak — Szmirna környékén való esetleges térfoglalását.

Franciaország és külügyminisztere *Delcassé* szintén kettős játékot űzött Itáliával, amikor a londoni szerződés után, amely elvileg elismerte Olaszország közel-keleti igényeit, már néhány nappal a következő jelentést tette György görög hercegnek:

„Ha rögtön belépnek a szövetségünkbe, lehetőséget találunk, hogy Önöknek adjuk azokat a szigeteket is, amelyeket Itáliának ígértek. Egy általan nem akarjuk, hogy Olaszország megnagyobbodjék a Földközi-tengeren. Viszont érdekünk az, hogy Görögország megnövekedjék területileg.

Később *Delcassé* *Briand* váltotta fel a francia külügyminiszteri székben, azonban ő sem volt barátja Itáliának. Ami Angliát illeti, ez állandóan hangsúlyozta Itália iránti „hagyományos barátságát”, a valóságban azonban egészen másként festett a dolog. Így 1915 áprilisának első felében, amikor Olaszországgal már folytak a tárgyalások, amelyek a londoni szerződés megkötésére vezettek Anglia Franciaországgal és Oroszor-

Megnyílt Budapesten a Szaksajtókiállítás 1200 folyóiratot mutatna be a kiállításon

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Budapesten a városligeti Műcsarnokban hétfőn délelőtt fél 12 órakor nyílik meg ünnepélyes keretek között az első magyar országos szaksajtó-kiállítás, amelynek fővédnöke *Kállay Miklós* miniszterelnök, védnökei pedig az összes illetékes miniszterek. A kiállítás közel 1200 magyar folyóiratot mutat be, amelyek nemcsak kimerítően gazdag és változatos tartalmukkal hálózák be a magyar szellemi élet minden területét, hanem pusztá számuknál fogva is fényes bizonyítékai a magyar kultúrfőlénynek. A Műcsarnok 17 termében hitbuzgalmi, közművelődési, irodalmi, katonai, ifjúsági, tudományos, szociológiai, művészet, orvosi, természettudományi, műszaki, ipari, agrár érdekképviseleti és kereskedelmi lapok tarkasága sorakozik majd fel és tükrözi vissza a magyar szellemiség hatalmas építőerejét. A kiállítás méreteire jellemző, hogy a kiállított 1200 folyóirat évente 320.000 oldalon jelenik meg, ami 640 ötszáz oldalas kötetet tenne ki. A kiállítás minden reggel 9 órától déli 5 óráig lesz nyitva február 2-ig a látogatók számára.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a „MAGYAR LAPOK”-ot.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Uj szeminárium építését és a katolikus tanítóképző újbóli megnyitását tervezi a szatmári püspökség

Egész évre szóló munkaprogramot adott dr. Scheffler János püspök idei első körlevelében

Szatmárnémeti. Saját tud. Most jelent meg a szatmári egyházmegyében dr. Scheffler János püspök első idei körlevelé, amely bevezetőjében az egész évre szóló munkaprogramot felsorolja az egyházmegye papsága és hívei előtt.

Főprogramunk nem lehet más, — hangzik a körlevél, — mint Isten országát építeni azon a területen, amelyre az Ur akarata küldetést, missziót adott. Ez a terület pedig valóban missziós terület. Az egész szatmári egyházmegye öt politikai vármegyében, tehát egy kicsi országnak is beillő területen még nincsen egészen 120 plébániánk. Az utolsó évtizedekben a volt mérki apostoli kormányzóság területén kívül alig létesült új plébánia. Pedig azóta a hívek száma tetemesen megnőtt. Sok új település, másvallásúak közt elszórt híveink százai várják körükbe az Isten szolgáját és vele a közöttük lakó Ur Jézust. Városaink is megnöttek: Nagykároly, Nagyvárad és Ungvár várja a második plébániát... Megindult Nagykárolyban a második plébánia szervezése... Legalább még húsz más helyen is tudnánk katolikus központot létesíteni. Soha ilyen nagy szükség és ilyen kedvező helyzetünk nem volt új plébániák létesítésére, mint ma.

De, sajnos, az aratáshoz kevés a munkás. A szatmári egyházmegye a papi és szerzetesi hivatásoknak mindenkor áldott termőtalaja volt. De a trianoni feldaraboltság idején igazi 22 sovány esztendő volt számunkra. A Romániához csatolt területen legjobb gyermekeink a mostoha viszonyok miatt nem juthattak a tanulás lehetőségéhez, sőt kész papjaink közül is soknak hi kellett válnia az egyházmegyéből. Igen szerény számmal is legalább 30—40 papot veszítettünk a feldaraboltság miatt.

Ime, egyházmegyénk legsürgősebb teendője: minél több papságra alkalmas gyermeket felkarolni és missziós lelki-

letű pappá felnevelni. 1942 őszétől már céltudatos munkához láttunk. Újból megnyitottuk a gimnázista növendékek számára a szemináriumot kapuit és körülbelül 60 gyermeket karoltunk fel és támogattunk a szatmári, nagykárolyi és ungvári katolikus konviktusban. Ez évétől kezdve még többet akarunk felkarolni.

Nagyobb számu papnövendék nevelése papnevelőintézetünknek megfelelő nagyobbítását és átalakítását is megkívánja. A háború után legelső teendőnk ez lesz: egy szebb, tágasabb, modernebb,

legalább 60 növendék befogadására elegendő szeminárium — igen szép kápolnával.

Idei terveink közé tartozik még katolikus tanítóképzőnk újból való megnyitása. Az idegen uralom nehéz idejében saját tanítóképzőnk kikerült, példásan vallásos és hazafias szellemű tanítóink voltak a legerősebb támogatóink helytállással. A közoktatásügyi miniszter úr elvileg helyesli szándékunkat és bizonyára hathatósan fog támogatni megvalósításában.

A körlevél ezután több határozatot közöl még e többek között az egyházi énekekre vonatkozóan is szigorúan előírja, hogy az énekeket a „Szent vagy Uram” szövegei és dallamai szerint kell énekelni. Határozottan eltiltja a körlevél az ünnepélyes istentiszteletek alkalmával a kántor szólásait, továbbá az érzélgős, sokszor émelgyős egyházi énekeknek templomi használatát. Bejelenti a körlevél még azt is, hogy vasárnapjanuár 24-én dr. Scheffler János püspök az egyházmegye több kispapját szerpappá szenteli.

Élelmiszer, tüzelőanyag és ruházati cikkek beszerzését vállalta a Hivatásszervezet tagjai számára

Olcsó nyaralási akció és repülő műkedvelő gárda

Nagyvárad, január hó. Több mint 20 éve, hogy nemzetünk súlyos időkben visszanyerte függetlenségét és önrendelkezését. Alig 4 éve hogy hazánk megindult a felemelkedés útján, amelynek állomásai: Felvidék, Kárpátalja, Észak-Erdély és a Délvidék. Ezekhez az állomásokhoz fűződnek egy anyagilag elszegényedett ország újabb adott nagyobb gazdasági lehetőségei. Most a szociális népi megújulás és a szentistváni birodalom-építés órája következett el.

A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete új rendet akar szociális igazságot, pozitív fajvédelmet, erős népi birodalmat a Kárpátmedencében, krisztusi alapokon.

Nagyváradon harmadik évébe lép a Hivatásszervezet. Munkáját csendben végzi a keresztény munkásság érdekében. A Hivatásszervezet mindenkor szem előtt tartja, hogy a termelés leg-

fontosabb tényezője: az élő erő, a munkás. A munkás jóléte, egészsége, megelégedése előfeltétele annak, hogy a termelés zavartalan legyen. Ezáltal válik az ipar az ország általános jólétének alapjává, nemzeti érdekévé. Aki dolgozik, annak meg kell élnie munkájából, még pedig — bármilyen munkát végez — úgy kell megélnie, hogy része lehessen az ország általános jólétének.

A nagyvárad Hivatásszervezet erős programot dolgozott ki az 1943-as évfolyamra, szem előtt tartva a jelenlegi helyzetet, de mindenkor tagjai érdekét védvé.

A Hivatásszervezet az élelmiszer, tüzelő- és ruházati cikkek tekintetében szerződést kötött a budapesti Keresztény Vállalkozók Szövetkezetével, akik az év folyamán mindennel el fogják látni a Hivatásszervezet tagjait. Hogy azonban ezek a beszerzések könnyen megtörtén-

Hölgyek jelszava:

Rendeljünk fűzőt ott, ahol a legjobb kaphatjuk:

Kováts Sándorné
fűzőspeciálistánál.
Szt. Gellért-u. 10. Nilgesz-telep
Repülő-hídon át.

jenek, elhatározta a vezetőség, hogy takszervezeteket létesít, amelynek célja lesz, hogy a tagok hetenként csekély összeg befizetése mellett 6 hónap alatt igen szép összeget tethetnek félre, amelyből aztán nyugodtan vásárolhatnak élelmi-, tüzelő- és ruházati cikkeket.

A Hivatásszervezet a KALOT Népfőiskolákkal karöltve a nyár folyamán olcsó nyaralási akciót létesít, amelyen a Hivatásszervezet tagjai és azok hozzátartozói filléres áron nyaralhatnak és ami a legfontosabb, a munkás a megérdemelt szabadságát családjával együtt egészséges és alkalmas helyen töltheti el olcsó áron.

A nagyvárad Hivatásszervezet műkedvelő gárdája igen sok szép előadást tartott már, úgy, hogy szép hírnévnek örvend. Családi jellegű műsoros estéin kívül sok nagyszabású és jótékony célú előadásokat rendezett és jelenleg is rendez. Megalakította a Repülő Műkedvelő Gárdát, amely az ország összes városaiban, ahol Hivatásszervezet létezik, vendégszerepel, ismertette Nagyvárad keresztény munkás-kultúráját, amely igen erős alapokon áll.

Mindent összevetve, a nagyvárad Hivatásszervezet az 1943-as évre felkészült úgy a munkásság jogainak kivívásában, mint mindennemű akciókban, amely a nagyvárad tagjainak az érdekében mindenkor kifejtett. Tevékeny részt vállal a hazáért és a családért. Hitel és akarattal úgy a külső, mint a belső front győzelmében!

K. M. G.

KUBIKUSOK ÉRTEKEZLETE A HIVATÁSSZERVEZETBEN. A Hivatásszervezetben tömörült kubikusok vezetője vasárnap, január 24-én délelőtt fél 11 órakor értekezletet tart a Szervezet helyiségében (Teleki utca 9. sz.), melyre minden kubikus tagot okvetlen elvár a Vezetőség.

Mári meggyógyul

Irtó: Ujházyné Tóth Mária

Mancit nem is régen még Máriának hívták, mielőtt Pestre került. Fehérre meszelt kis falusi házban lakott és kopogós csarkú csizmában járt őszőlő tavaszig. Nyáron meg bizony meztelb kaparta a krumplit a kertben az anyjával és ropogósra keményített sok szoknya ringott a derekán. Mosolygós kerek arccskája volt és két tiszta szeme.

Egyszer aztán elhatározta, hogy Pestre megy világot látni. Hiába marasztalta sírva az anyja, hiába ígért verést az édesapja, egy szép őszi napon összeszedte a hatyját és elutazott. A jegyzőné tekintetes asszony nővére fogadta fel illő bérért és szép levélben megígérte bánatos szüleinek, hogy megtanítja minden szépre, jóra, anyja helyett anyja lesz a cselédkének.

Ment is a dolog minden zökkenő nélkül egy egész évig. Mária megtanult parlettet kefélni, gázon főzni, hazahozta a húst meg a zöldséget a csarnokból és este boldog kis leveleket írt haza arról

a sok furcsaságról, amit látott és megtanult. Asszonya szerette, szívesen taníttatta és ha sikerült a húsléves, vagy a mákoslaska, melyet rábízott, boldogabb volt, mint a kisleány. Előre látta, hogy nyugodt, boldog évek következnek mindkettőjük számára, ha már Mária betanította.

Mindnyájan nagyon megszerették a kis falusi vadvirágot. Szerették tiszta egyszerűségét, a sok szoknyáját, a takaros csizmáit és a romlatlan gyermeklelkét.

Akkor történt, hogy az ura, aki hivatalnokember volt, más városba helyezték. A távolság nagyon megnőtt volna Mária és a szülei közt, ha velük megy, úgy határoztak hát, hogy Pesten marad és keres magának egy más helyet.

Az új gazdái gazdag urak voltak. Autót tartottak, sokat szórakoztak. Estenként sohasem voltak otthon. Mária ráért magával foglalkozni. Mikor a csizma elszakadt, félcipőt vett helyette, diva-

tosat. A sok szoknya is lekerült lassan és helyettük az asszonyai ócska selyemrongyait hordta. Mert most már nem csak a ruháit változatta, hanem az asszonyait is. Mariskának hívatta magát, vasárnap kimenős volt este tízig és a haját minden szombaton divatos hullámokba rakatta. Levelet ritkán írt haza, akkor is csak sietve odavetett néhány sort, de már nem szép aranyzöldű rózsaszín levélpapíron, mert már izlése volt. Beteges lett és ideges. Nea bírta a nagyságát szeszélyeit és ezért gyakran költözött eljelen. Akkoriban már Mancinak hívták, tépte a szemöldökét és vérvörösrre lakkozta a körmeit.

Egy hideg téli napon megint a helyszerezőnél kuporgott a padon. Jó és kellemes helyre várt, ahol az idejét megnyugtathatja valamennyire. Mellette zöngölt az élet. A várakozók fogtak majd újak jöttek helyükbe. Mancit látott volt és nagyon unta az egészet... Hallotta az annyiszor elmondott közhalveket. A csupa jó, ügyes és szorgalmas lányok elhelyezkedését az eszményien jó és kényelmes helyekre, hallotta a virákat fizetésről, külön szobáról, de mind-

ez olyan távol volt most, oda sem jött.

— A fizetéssel rendben volnánk, de mennyi a hallgatás-pénz?

Csattant egy durva hang. A kifosztott, kalapos Rózi tárgyalt egy ijedt fiatal asszonnyal, aki alig hogy meg merte kérdezni, hogy miféle hallgatás-pénzről beszél?

— Hát a kamrában biztosan van „felketén” vásárolt liszt, zsír, meggyás. Mit fizet a naccsága, ha nem jelentem fel?

— Nálam ugyan semmi nincs, mi a jegyek után élünk, — válaszolt bátrabban, majdnem büszkén az asszonynak.

— Na olyan helyre meg igazán nem megyek. Ahol 16 deka kenyérral szűrik ki a lány szemét, oda nem megyek. Keressen magának más bolondot.

Riadtan nézett körül az asszony, látszott rajta, hogy még egy szót szól és sírva fakad. Szégyelte magát és olyan nagyon fáradt volt. Napok óta jár ide, de nem akart hozzá senki elszegődni. Ahol kisbaba van a háznál, oda nem szívesen mennek a Rózi és Jucik. Pelenkát mosni egy sem akar. Ma is eljött, megpróbálta, egy hete volt már

Jeneiek meg Mihály bácsi ünnepét megzavarja a vörös támadás

Hős katonák állnak a vártán. Könnyes szemmel énekelnek, de keményen marólják a fegyvert, ha kell

A karácsonyi szent ünnepek már elmúltak, de még csak most érkeznek hírek arról, hogy töltötték el azokat honvédeink ott kint, a Don mellett, ahol most kemény harc tombol. Az alábbi megkapó írás plasztikus vonásokkal mutatja be az egyik földalatti magyar fedezék karácsonyát. (Szerk.)

Valahol Oroszországban

Ugy készültek a karácsonyra, mint még életükben soha. A földalatti fedezék falait színes képekkel, papírláncokkal díszítették fel, külön emelvényre tették a karácsonyát melegtől hajladozó halványzsinó viaszgyertyácskáival. A kályhában vígan ropogott a frissen vágott fa és édes gyantailattal töltötte be a kísérő levegőjét. Még a lámpa is fényesebben égett, mint máskor és fénye táncolt a fegyvereken.

Délután fellámadt a szél és amikor mindenre ráborult a korai sötét, megereget a hó. Nem is lehetett látni, az ember csak érezte, amikor arca csapódta a látó, táncoló hóhelyek. A sötét olyan sűrű volt, hogy a puska csővéig sem lehetett látni.

Tizen ültek a földalatti fedezékben és vártak. Nehezen nyitódott az ajtó, mert a szélén mindig megügy a lecsurgó pára. Topogva lépett be a zászlós, meg a hadapród és a kályha mellett dörzsölték a kezeiket.

— Vacsorázhatunk — mondták. Remélem, ma este nyugodtan maradnak odaát.

A csajkákban illatosan gözölgött a leves. Az apró kis karácsonygyertyák levegő után kapkodva égtek a fenyő ágain. A fa alatt, a teher állandékosmagok között keménypanirból készült kis Betlehem állott s benne a Jézus színes képe gyertyával megvilágítva. Állottak a fa körül és beulnéztek a fénybe. Tágraeredtek pupilláik, forogni kezdtek a fedezék falai, a fekete pokrócos ágyak. Nagy, nagy fényességet láttak és minden

honvéd előtt megjelent az ottlón. A szent este áhítatos hangulatában összedobbant a szívük az otthoniakéval. A lelkek ezer kilométereket jártak be, otthon voltak a szülők, feleség és

a gyerekek mellett. Otthon voltak szeretteiknél. Azután halkán, egészen csendesen felzendült a fedezék mélyén a karácsonyi ének... Mennyből az angyal...

Minden megtelt áhítatos zsolozsmával...

Az örökké vidám Jenei kezébe el a szájharmonikával, aztán az öreg Mihály bácsi, a kecskeméti káplár énekelt bele reszketős hangján. És az ének betöltötte az egész fedezéket. A falakon meg az összekötő árkokon áthallatszott a szomszédok éneke is. Minden megtelt áhítatos zsolozsmával. A föld, a falak, a futóárkok, a hó, a sötét éjszaka. Énekelt az erdő, a befagyott folyó, a havat söprő szél, az örök odakint kezükben a puskával, összeszorított ajkakkal és a sötétben kutató szemekkel.

A karácsonya körül a zászlós egyenként szólította nevükön a bajtársakat és átadta nekik a Vöröske-

resztes ajándékosomagjait.

Magasba emelkedtek és az asztal fölött egymáshoz értek a bádorgóhárak. Egyre mondták:

— Boldog karácsonyt adjon Isten minden magyarnak!

A kemény katonák szemében megcsillant az elérzékenyedés fénye, megreszelődtek a torkok, amikor a zászlós beszélni kezdett:

— Kedves bajtársaim...

A csajkákban gözölgött a leves és a sül! illata megcsiklandozta az orrukat.

— ...Ezen a szent estén, távol a hazától, az otthonától, a családtól...

Támadnak a vörösök...

Vontatott éles süvítés hallatszott, aztán nagy csattanás. A géppuska tövén belezakatolt a csendbe, arról felülről a Cili is, meg a Zsuzsi is kentrázott. A Béla is beleszólt, aztán megint idegen hang következett. Egyre megértették a katonák hogy támadás van, a vörösök a szent estén próbálkoznak, azt hiszik, hogy készü-

lennél találják a magya okat.

— Halló Béla is: János, Halló Béla itt János... — kiáltott bele rádiójába a század rádiókezelője.

Megjött a jelentés és a zászlós szemé megvillant.

— Majd ha visszajöttünk, folytatom...

Feszítették a puskákat és a helyeikre futottak. Nagyobb bolsevista csoport jött át a folyón és az erdőben gyülekezett támadásra. Mindenki a helyén volt. A

felvilágító fényben látni lehetett, milyen sűrűn hull a hó. Rakéták ropkáltak és a géppuskák versenyt zakatoltak a golyószórókkal. A zászlós odacsuszolt a géppuskához.

— Mi ujság Banai?

A fényben fekete tömeg gomolyodott s a géppuska dühösen csattogva pörölt az ellenséggel.

— Jól van, csak így tovább! — kiáltott Banainak a zászlós. — Szózz oda az istentelen vörösnek, amiért megzavarta karácsonyunkat!

A másik géppuskánál Szóke énekelt Hüvelykujja a nyomólapon és szórt a golyót az erdőből előtörő bolsevistákra, miközben szüntelenül énekelt.

— Megörültél Szóke?

— Alázatosan jelentem, ahogy örültem, csak jól esik énekelnem, mert hogy karácsony van, ha támadnak is. És otthon is karácsony van...

— Egy kis „magnéziumot” kérek arra az erdő felé — kiáltotta vígan a zászlós.

Most már a rakéta fényében kelepelt a géppuska az új irányra.

Minden egyes bajtársához odacsuszolt a zászlós. A figyelőtől még egy kissé előre is ment. Akkor nagy fényesség villant fel előtte. Beenyomult a hóba, de már csak ösztönösen érezte, hogy akna és nem gondolt többet semmire.

Megsebesült. Ő is, meg Banai is. Megritkultak a lövések. A támadókat véresen visszaverték.

Ujra visszament mindenki a fedezékbe. Csak a figyelők maradtak kint. Odabent csonkig égtek ezalatt az apró gyertyák a fenyőkön, a leves kihűlt az asztalon és a karácsonyest hajnalra járt. Megint a fa körül áitolt irridenki. És a hadapród megszólalt.

— En folytatom a zászlós ur szavait...

Lassan vitradt odakint. A szent áhítatosan újra felzendült Jenei szájharmonikáján az ének. Fújta, fújta szüntelen és szeméből kicsordult a könny. Odakint megvirradt.

Füry Lajos, hadapródmester

Egységes imaszöveget állapítottak meg a nem magyar tanítási nyelvű iskolák

A kultuszminiszter rendeletet adott ki, amellyel egységes imaszöveget állapított meg a nem magyar tanítási nyelvű állami, felekezeti érdekeltségű és magániskolák számára. Azokban az iskolákban, amelyekben túlnyomóan magyar nyelven tanítanak, az imádságot magyar nyelven is el kell mondani, míg a vegyes tanítási iskolákban az imádságot naponként váltakozva, egyszer magyarul, egyszer a tanulók anyanyelvén kell elmondani. Az imaszöveget németül, románul, ruszai, szlovák, szerb, horvát, nyugati horvát, bunyevác, sokác, vend és mura-közi nyelven állapították meg hivatalosan. (Magy. Tud.)

MAGYAR HŐSÖK

Dalos Ferenc honvéd hitartó hősiessége

Hősi bátorságával s a vallságos pillanatban tanúsított ügyes magatartásával tüntette ki magát Dalos Ferenc honvéd, egyik felderítő zászlóaljunk golyószóró csatára.

1942. augusztus 7-én heves harcot vívtak honvédeink az ellenséggel. A váltakozó sikeres küzdelemben az a század, amelyben Dalos honvéd is harcolt, váratlanul súlyos helyzetbe került, úgy hogy az ellenség már annak bekerítésére indult.

Dalos honvéd látta, hogy a bekerítő ellenséges osztag támadását csak akkor tartóztathatja fel, ha messzire előrejőve, jobb tüzelőállást választ. Habozás nélkül előrohant s másodmagával feltartóztatta az előnyomuló ellenséget. Utóbb egy szovjet járőr támadta meg őket, ennek rohamát kézigrántással megállította, a járőrt megsemmisítette s helyén továbbra is kitartva, folytatta a küzdelmet. Vele volt bajtársa később hősi halált halt. Dalos azonban rendíthetetlenül kitartott, tovább harcolt s ezzel lehetővé tette, hogy szakasza és százada kiszabadulhasson fenyegető helyzetéből. Kötelességeit átcsoportosításának megkönnyítése végett most már teljesen magárahagyatva fedezte azok mozdulatait mindaddig, amíg ezt teljesen befejezték. Az eközben támadásra induló szovjet harcokcsikat golyószóró tűz alá vette és tűzéval magára vont azokat. Önfeláldozó magatartásával maga került súlyos veszedelembe, mert az ellenség minden oldalról bekerítette és csak szívós kitartásának és rendíthetetlen akaratának köszönhető, hogy a bolsevisták nem tudták elfogni. Harminchat órai távollét után sikerült teljesen kimerült állapotban, megmentett golyószórójával és maradék löszereivel bevonulnia századához, de még így is magával hozta egyik sebesült bajtársát, aki tehetetlenül feküdt az ellenséges vonalak mögött.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

lány nélkül. Mennyi munka várja otthon és az ikrek! Uristen, mi lesz, ha közben felébredtek? — Megfordult és menni akart.

*

Manciban akkor megmozdult valami. Fogta a bőröndjét és ő is megindult. A fizetést is csak az utcán kérdezte meg, de nem törődött vele, akármennyi. Azt se kérdezte, van-e gyerek, van-e kutya és hány szoba van? Elfelejtette, hogy lényelmes helyet akart biztos kimenővel, éjjelekig. Ugy megkapta a szívét valami. Érezte, hogy hazamegy, otthon ad neki ez az asszony, ha sok dolgot is hozza.

Éktelen visítás hallatszott már a lépcsőházban. Az asszony kettésével vette a lépcsőket, rémülten tépte fel az ajtót és rohant be a szobába. Itt látta meg Mancit a valót. A sivatkozás nem egy, hanem két torokból jött. Két ágyacskában, két hálósínges, kétségbeesett lurkó bögött, ahogy a száján kifért.

És Mancit nem fordult vissza. Elfelejtette, hogy ideges, mindent elfelejtett, nem volt most már semmi fontos, csak az, hogy a kicsiknek nem történt

bajuk. Gyorsan levetkőzött, tiszta kötöt kötött. Lopva, sietve, lemosta körmeiről a vörös festéket. Mikor később a nagyságos asszony szelíd hangon a nevét kérdezte, boldogan vágta ki: Mária.

Soha, később se tudta magának megmagyarázni, hogy miért maradt ott, mi volt, ami ott tartotta. Mitől volt, hogy elmúlt a rosszkedve, nem volt ideges sem és vidám nótaszóval fözött, takarított, mosott, vasalt, éjszaka is, ha kellett. A rég elfelejtett, félredobott ünnepi is előkerült, a csipkés derék és a keményített alszoknyák felett a sokfodru piros szoknya. Vasárnap megint misére járt és virágot tűzött a csatós imakönyvébe. Pedig borraló nem igen akadt, szabad estéje sem volt, mert az urak nem igen mentek szórakozni. Sőt sokszor még a vasárnapi kimenő is elmaradt, helyette kitalta a széles gyermekokcsiban alvó kövér babákat a napos oldalra.

Mancit nem sokat firtatta, hogy mi az oka a változásnak, ami végtelen benne. Jól érezte magát és volt otthona. Semmi különös nem történt, csak éppen annyi, hogy a 16 lekás kenyéradagján mellé ráadásul kapott egy kis külön adag szeretetet.

Vigyázz a ruhádra — hogy hosszúéletű legyen rajtad!

Szaktanácsot ad olvasóinknak egy önévű szabó, aki pontosan ismeri a ruha természetrajzát

Nagyvárad, január hó.

— Jaj de drága a szövet! S hozzá még nem is lehet kapni. Ha kapok, tele van műanyaggal. Gyűrődik: hamar kopik, kifényesedik, tönkremegy. Mi lesz, ha kifogyok egy-két rendeztebb öltönyömből? Ha tartogatnak is itt-ott egy kis régi, békebeli szövetet, mondjuk brassói Scherget, annak méregdrága az ára. Ki tudja azt megfizetni?

Van-e olyan, magára valamit adó férfi, aki el ne sorolta volna ezeket a panaszokat, ha ruhaira gondolt? S bizony, sokszor jogosan is sorolja fel. Csak egyre nem gondol: vigyázzni arra, ami meg van, ami még jó békebe-

A leatöbb ember nem vigyáz a ruhájára

— Főleg középosztálybeli bevételzónáim van, meglanulhattam hat kerükben azt az alapigazságot — amely nekünk, szabóknak a gondatlan és árúbságos békevilágban csak kedvezett — hogy a legtöbb ember nem vigyáz a ruhájára — mondott.

— Nem közömbös dolog ez a mai világban, amikor érthető hadigazdálkodási okokból a fogyasztóközönséget nem lehet széles rétegben ellátni a régi, békeben megkivánt minőségű

li finom gyapju szövet. Vigyázzni rá és úgy bánni vele, hogy élete hosszú legyen, hogy kitartson a győzelemig. Mit tegyünk hát? Tanácsért a szakértőhöz fordulunk aki ebben az esetben a szabó. Az a szabó, akinek rendezte körülmények között nem érdeke, hogy valaki nagyon kimélje a ruháját, mert azzal saját forgalmát csökkentené. De ma szívesen áll rendelkezésünkre. Szívesen vállalja a rendezte behozatalt, a vasalást, a kifordítást és szívesen ellát otthonra is tanácsokkal.

Ki is próbáltuk ezt az egyik nagyváradai jónévű szabómeisternél. Szívesen állott rendelkezésünkre és készségesen adott felvilágosításokat.

tiszta gyapjuszövetekkel kitűnő minőségű vásznakkal, bélésekkel.

— Még nem tartunk ott, hogy „le-rongyolódásról” lehetne beszélni, ellenkezőleg: igencsak minden középosztálybeli férfinak van két-három még békebeli minőségű öltönye. Bizonyosan van olyan is, amelyet már kopottnak tart, nem szívesen veszi fel, kerülgeti, pedig a mellőzött és lenézett öltöny esetleg értékesebb, mint a mai új.

Rend a lelke mindennek

— A legelső dolog, amit a kényelmes férfiközönség nem szívesen sajátít el: a rendszeret. Az öltönyt az esti vetkőzéskor különös gonddal kell éjszakai pihenőre helyezni. Aki kapkodva, gyorsan hányja le magáról a ruhát és minden ruhadarabot csak úgy rádob a székamlára, székülésre, asztalra, úgy rontja a ruháját, mintha külön fizetnének érte. Az öltönyt, nagykabátot, felöltőt minden férfi-ruhadarabot éjszakára felakasztva kell

elhelyezni, hogy saját súlyától „vasalódva” pihenje ki a napi szolgálat gyűrődéseit és anyagfáradalmait.

— Furcsa szabómeister szájából hallani: de árt a ruhának a sok és sűrű vasalás. A legkiválóbb minőségű és legdrágább ruhaszövet sem készült arra, hogy hetenkint egyszer, vagy akár havonta kétszer nekiessenek a forró vassal, gőzzel és simára kényeszerítsék.

Ki varrta legjobban a ruhát

— Minden foglalkozási ágban másként nyúvódik, kopik a ruha. A középosztálybeliek sokat ülnek, sokat kényölkölnék. Még a sok telefonálás is meglátszik a férfiöltönyön, hiszen a viselője — rendszerint — a bal könyökére támaszkodik telefonálás közben.

— A férfiöltöny kopásnak legjobban kitért része a térdrés. Járásnál ülésnél állandóan surlódik, csuszka térdre esik és kopik a nadrág térdrésze. Egészen kiváló minőségű anyagokból készült nadrágokkal bajlódunk sűrűn mostanában: A nadrág jó, még a vasalás is áll benne, kifor-

gástan, csak csupán a térdnél fényesedett ki, vagy pedig már annyira megkopott, hogy mint a szita, olyan áttetsző és vékony lett. Rendkívül egyszerű a segítség: minden férfinarág térdrészebe belülről bele kell helyezni egy kopást és kitérdelést gátló vékony bélésbetétet. Segít megakadályozni a kitérdelést, jobban megmarad a vasalás, amellet pedig nem kopik térdnél a szövet.

— Igen sok divatkedvelő férfi valóságos pusztítja a nadrágot: az úgynevezett mélyszabást követeli, amikor a nadrág alja teljesen rőborul a cipőre.

Minden békebeli ruhát érdemes kifarudtatni

— Most következnek sorra a régi, viseltes öltönyök. Minden viselt békebeli öltöny megéri a kifordítást, bár, őszintén bevallom, nekünk, szabóknak a fordítás sokkal nehezebb, több munka és kevésbé kifizető megbízás az új öltöny készítésénél. De ma háboru van és kötelességünk az anyagtakarékosság.

— Új öltönyöket már nem készítünk bevágott szivarzsebbel. Ha sportöltönyről van szó, rávarrjuk a zsebet,

Ha „komolyabb” öltönyről, egyszerűen „becsapjuk” a rendelőt: hamis szivarzsebet varrunk a kabátra. Csek „ugy néz ki”, mintha szivarzseb volna, de végeredményben csak dísz a „csalás”, semmiféle zseb nincs alatta. Ha az öltöny a viselés következtében megéri egyszer a kifordításra, tulajdonosa jól jár, mert a hamis zsebet egyszerűen lefejtjük róla, alatta ott a sértetlen kabátteleje. Így azután a „becsapott” rendelő kifordított ruháján

ujból baloldalt lesz a szivarzseb, de — óvatosságból — azt is hamisnak varrjuk. Mert én már láttam olyan „csodát”, hogy az egyszer már kifordított ruhát visszafordították...

Vegyesherezedés a zsebeiben

— A zsebekre és a gombokra vigyázzni kell. Ne rakjunk felesleges holmikot a zsebekbe, rengeteg kulcsot, ceruzagyűjteményt, sok tárcát, meg zsebkést összevissza. A férfinarágon felül van egy, esetleg két kis zseb. Eleink a zseborát tartották benne, ma a karóra divatja idején jó az a kis zseb a zsebkés számára, mindjárt nem csuszka összevissza a nagy zsebben és nem rongálja szántsándékkal a zsebangot. Vagy: gyufazseb. Minden öltönyön van gyufazseb, slendrián viselője azonban összevissza

tartja a gyufát, sokszor négy-öt zseb, be is belenyul, mire megtalálja.

— A gombokat illetően pedig az a tapasztalatom, hogy a férfiöltönyökön a legtöbb kárt a házi gombvarrásokkal okozzák. Csak egy gomb szakadt le — mondják — minek ezzel szabóhoz menni, hiszen gombot varrni mindenki tud. Nagy tévedés. Hány-szor hoztak és hoznak hozzám olyan öltönyt, amelynek elejéből hiányzik egy darab. Mintha ollóval, vagy kés-sel csipték, vagy erőszakkal szakították volna ki a hiányzó szövetet. Csak a szövet felső részéhez varrják a gombot, ahelyett, hogy — amint kell — jó erősen átvarrják. Egy ideig tart a gomb, azután a tuleröltetett kis szövetrész elerőtlenedik, kiszakad.

— Sajnos, igen sok rendelőnek hiába mondom el mindezeket — fejezi be nyilatkozatát tanácsadónk — Rendszerint azzal győzöm meg őket, hogy megmutatom a magam munkaöltö-nyét. És megkérdem: mit gondolkodnak, mikor vasaltam? Sorra azt felelik, „hogy néhány nappal ezelőtt, Valamennyien tévednek, mert három és fél hónapja nem látott a munkaöltö-nyöm vasalót. Pedig szabó vagyok...

Nagy sikere volt a szabadegyetem előadásának

Sik Sándor verseiből adott elő előadása után

Nagyvárad. Általános érdeklődés előzte meg a Szabadegyetem előadások második felvétét, amelynek első előadója Sik Sándor, a kitűnő katolikus költő volt. A városháza dísztermét — akárcsak az előző szabadegyetemi előadásokon — most is zsúfolásig megtöltötte az érdeklődők serege. Az előadáson megjelent Soós István dr. polgármester is, valamint a nagyváradai káptalan és premontrai rend több tagja.

A nagy tudású paptanárról — aki tudvalevően nem csak egyik legkiválóbb katolikus költőnk, de a szegedi egyetem tanára is — előadásának tárgyul izgalmasan érdekes témát választott: a vers mögött megmutatni a lelket, amely minden művészet és remekmű létrehozó és ható ereje. A feszült figyelemmel várt előadást megelőzően a szabadegyetem illusztris vendége Vidor József, az *Iskolánkivül Nép-művelési Bizottság* titkára üdvözölte, majd néhány közvetlen szóval köszöntötte a Szabadegyetem második felvételének megnyitóján megjelent hallgatóságot is.

— Nem könnyű tárgyat tűzött elé a szabadegyetem rendezősege — vezette be előadását a neves papköltő, — de azt gondolom, hogy szép és a szó legnemesebb értelmében vett mai tárgyat. Ha van valami, ami a mi századunkat a múlt századdal szemben jellemezi — hol szerencsésen, hol szerencsétlenül — a lélek keresése az a századforduló anyagiasságára mintegy visszahatásképpen. Hol jelentkezik a költő művében a lélek? Előadásom céljának megfelelően erre szeretnék most rávilágítani. Bizonyára mindenki ismeri azt a képet, melyet Raffael a boldogságos Szűzmarjáról és a gyermek Jézusról festett. Mi az, amit e képen elsősorban észreveszünk? A kép tárgya: a család, a kép tehát egy családot ábrázol. Az ábrázolás azonban magában még nem a

lélek. Az ábrázolás mögött érezhető az a bizonyos érzelmi állapot, amely a művészt áthatotta az ábrázolás első módjával szemben belső dolog: ez pedig a kifejezés. A kifejezés azonban még mindég csak rész s mindössze utal arra, amit a művész érzett és éreztet s az már az ábrázoláson és kifejezésen túl nem rész, hanem egész. Végelemzésben vélemény: élet-ről, halálról, Istenről és emberről, természetéről és természetfölöttiről, vagyis az ember állásfoglalása a mindenséggel szemben.

A kérdés — amit tárgyalni szeretnék — folytatta a kiváló előadó — éppen az: hogyan éri el művével a költő azt, hogy a műve az ábrázolt és kifejezett tárgyon túl is áraszt valami érzékelhetőt. A művészet legfőbb feladata éppen ez, hogy ezt a más-képpen ki nem fejezhetőt példázza. Ennek megvilágítására itt két eszköz kínálkozna: az egyik az elméleti, a másik a gyakorlati. Könnyebb és élvezetesebb lesz talán — ha az utóbbit választom.

A jeles papköltő ezután Babits Mihály, József Attila — ebben az esetben kimutatta, hogy a materiális fel-fogásból eredően lélekellenes költő művészetéből bármilyen burkolton is a lélek rejlik — néhány szoltárversen, Juhász Gyula, Ady Endre, Vörösmarty Mihály és végül Arany János versein át érzékeltette a bonyolult és igen gyakran rejtőzködő, mégis mindannyiszor kielemezhető lelkiiséget.

A költőkről tartott s a tárgyon túl is — nehéz más jelzőt találnunk! — költői előadás után a közönség sokáig ünnepelte Sik Sándort, majd zajos tetszésnyilvánítás mellett követelte, hogy saját verseiből is adjon elő. Sik Sándor a közönség sürgető kívánságára elmondotta néhány versét, melyeket a hallgatóság szeretettel és a kiváló költőt és előadót megillető lelkesedéssel fogadott.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI ÚTSZÁRA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**KITÜNTETÉSEK A NAGYVÁRADI
 EGYHÁZMEGYÉBEN.** Nagyvárad. Sa-
 ját tud. A Szentlélek dr. Scheffler
 János püspök, nagyvárad apostoli kor-
 mányzó elöljárójának Szabados
 Antal tb. szentszéki bíró, gyulai gimná-
 ziumi hittanár és Borbás Pál szent-
 széki bíró, békésszentandrás plébános
 pápai kamarásokkal nevezte ki. Ugyan-
 akkor Bíró Béla gimnáziumi tanárt és
 Görgényi Ferenc gyulai római ka-
 tolikus népiszkolai igazgató-tanító, kör-
 zeti iskolafelügyelőt a Pro Ecclesia et
 Pontifice érdemrenddel tüntette ki.

Előadást tart az Olasz Kulturintézet.
 Nagyvárad. Saját tud. A magyarorszá-
 gi Olasz Kulturintézet nagyvárad le-
 ktorátusa kedden délután 6 órakor elő-
 adást rendez a városban nagyterem-
 ben, amelynek keretében dr. Ottone
 Degregorio, a szegedi egyetem olasz
 lektora „Magyar uttorók a Dolomitok-
 ban” címen fog beszélni. Az előadás
 magyarnyelvű és vetítettképes. Belépés
 díjtalan.

ÉRTESETÉS. Értesítjük az érdekel-
 tetteket, hogy a nagyvárad M. Kir. Áll.
 Leányliceum és Tanítóképző Intézetben
 a vele kapcsolatos gyakorló népisko-
 lában a tanítás 1943. január hó 25-én,
 hétfőn reggel 8 órakor megkezdődik.
 Igazgatóság.

**600 egyiptomi nacionalistát tartóztat-
 tak le az angol hatóságok rendelkezé-
 sére.** Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani
 Iroda jelenti: Kairóból jelentik, hogy
 az elmúlt napokban 600 egyiptomi na-
 cionalistát tartóztatottak le.

**MIND NAGYOBB MÉRTEKET
 ÖLT ÉS NAGY PUSZTÍTÁST VÉGEZ
 A TAYO ÁRADÁSA.** Lisszabon. (MTI.)
 A Stefani jelenti: A Tayo áradása egy-
 re nagyobb méreteket ölt. Hatalmas te-
 rületek állnak víz alatt. Néhány híd
 és ház elsodort az áradat. Az áldozat-
 ok száma nem ismeretes. Lisszabonban
 több ház víz alatt áll.

NSE-tea

vasárnap délután
 az Újságíró Otthonban

**Kettős halál követelt a szerelmi fél-
 tékenység.** Sepésszentgyörgyről jelen-
 tik: (MTI) Gyulai Sándor nagysoly-
 mosi fiatalember behatolt Faluvégi
 Zeuzanna lakásába és féltékenységtől
 jelenet után rölött, majd önmaga ellen
 fordította a fegyvert. A fiatalember
 azonnal, a leány két nap múlva bele-
 halt sérüléseibe.

**ÚJ BÉLYEGFAJTÁT BOCSÁTOT-
 TAK KI NEMETORSZÁGBAN.** A
 németbirodalmi posta, az úgyneve-
 zett „bélyeg napon”, melyet minden
 évben a német bélyeggyűjtők szövet-
 sége rendez, különleges bélyegfajtát
 bocsátott ki. Az újfajta bélyeg ter-
 rajzát a híres német festőművész,
 Erich Meierwald készítette. (MNK)

**Szent Norbert harmadik rendje va-
 sárnap délután fél 5 órakor a főgimná-
 zium egyik termében nyilvános össze-
 jövetelt tart, amelyre az érdeklődőket
 szeretettel hívja meg az Igazgatóság.
 Kéri a pontos megjelenést.**

**ELTEMETTEK DR. VERES ENDRE
 HIRLAPIRÓT.** Kolozsvár. Dr. Veres
 Endre hirlapírót pénteken délután 5
 órakor temették el a házsongárdi teme-
 tőben. A gyászszertartást Baráth Béla
 kanonok plébános végezte. Az *Ellenzék*
 és az *Estilap* szerkesztősége és kiadóhi-
 vatala nevében Demeter Béla, a kolozs-
 vári iparosság nevében Demeter Ferenc
 inartestületi elnök, a katolikus egyesü-
 letnek nevében Leitersdorfer Sándor bú-
 csúztatta. Az Újságíró Egyesület nevé-
 ben a sírnál Vágh József mondott bú-
 csúbeszédet.

Be kell jelenteni az ebeket. Nagyvá-
 rad th város adóhivatala a következő
 hirdetményt adta ki: A városi adóhi-
 vatal közhírré teszi, hogy a városi adó-
 tartási szabályrendeletben foglaltak
 alapján mindazok, akik bármilyen faj-
 ta, nemű, és kora ebet tartanak és pe-
 dig bármilyen célra, kötelesek ezen
 ebeket a városi adóhivatalnál bejelent-
 tetni. A bejelentésre kötelezettek a vá-
 rosi adóhivatal földszint 15. sz. helyi-
 ségében kapják meg a bejelentéshez
 szükséges nyomtatványt. Bejelentési
 határidő folyó év január hó 31. napja.
 A bejelentés elmulasztása büntetést
 vonhat maga után Nagyvárad, 1943. ja-
 nuár 23. Városi adóhivatal.

Hogy lakásod hasznos legyen, színes, modern bútor MEZE-nél vedd meg!
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
 díutánnal is. Előnyös vétel. Konyha-ut'onságok.

HONVÉDCSALADOKÉRT. A Főmél-
 tőségű Aeszon akciója a honvédcsalád-
 okért Nagyváradon is nagy vészhan-
 got támasztott. A vasutasok már bent-
 jártak szerkesztőségünkben és csekkla-
 pot kértek. Legutóbb két étterem szóra-
 kozó társasága és több fogtechnikus
 adott össze 106 (egyszázhat) pengőt. Az
 összeget a 180.000 számú csekken azon-
 nal továbbítottuk.

**MEGJELENT dr. Lengyel Zsigmond-
 nak csoportosított ismertetése az új
 bérleti szabályrendeletéről, jognyilatko-
 zati és peres eljárási iratmintákkal és
 gyakorlati utasításokkal. Ára 4 pengő.
 Beszerezhető a szerzőnél (Kossuth-u.
 13.) és a könyvkereskedésekben.**

HADIGONDOZÓ SZÖVETSÉG. A
 városi hadbavonultak családjait gon-
 dozó közösségnek Balaton Zoltán
 (Nagysótlóság 125) 8 pengőt adott.

**Több magasrangú amerikai tisztvi-
 selő volt a guyanai partoknál lezuhant
 repülőgépen.** Lisszabonból jelentik:
 (MTI) A Stefani jelenti: Newyorkból
 jelentik, hogy a guyanai partok közelé-
 ben lezuhant amerikai repülőgépszá-
 llítón több magasrangú személy volt,
 nevezetesen a newyorki titkos rendőr-
 ség főnöke és Hull külügyminiszter
 környezetének két tagja. A repülőgé-
 pen volt egy ismert film és színműri-
 is. A repülőgép személyzete és utasai
 mind életüket veszítették.

**HALÁLRA ÍTÉLT A KURIA EGY
 GYLKOS CIGÁNYT. A MOT. jelenti:
 A Kuria halálraítélte Rostás (Bubula)
 János 46 éves cigányt aki baltával meg-
 gyilkolta Tata Máté 76 éves cigányt
 mert pénzt sejtett nála.**

**Olvassa és ter'essze
 a Magyar Lapot!**

Az olasz irodalom története. Olasz
 irodalomtörténészek legjelesebbjei „Sto-
 ria Illustrata della Litteratura Italia-
 na” címen most adták közre az olasz
 irodalomtörténet első kötetét, amely a
 Quattrocento befejezésig tárgyalja az
 olasz szellem ragyogó diadalutját.

**KOMMUNISTÁKAT TARTÓZTA
 TOTT LE A FRANCIA RENDŐRSÉG**
 Vichy. (MTI.) A NTL jelenti: A fran-
 cia rendőrség a péntekre virradó éjjel
 Toulouseban és Marseillesben számos
 kommunistát letartóztatott.

A nagy évforduló ünnepe. Rómából
 jelentik: Unnepélyes keretek között ül-
 ték meg Rómában az Északamerikai
 Egyesült Államok ellen indított háború
 évfordulóját. Ebből az alkalomból Me-
 ckensen római nagykövet és a római
 japán nagykövet tisztelegtek az Ieme-
 retlen katona római emlékműve előtt.

**MEGÁLLAPITOTTÁK A KÖBÁNYAI
 GYLKOSSÁG ÁLDOZATÁNAK SZE-
 MÉLYÉT.** (MTI.) A köbányai gyilkos-
 ság áldozatának személyét sikerült
 megállapítani. Schwartz Fábán Ilona
 Julia az áldozat. 1896-ban született Bu-
 dapesten és jelenleg Peatszenterzsébe-
 ten lakott. A tizes években egy fővárosi
 mulatóban volt táncosnő, majd Orosc-
 országra került, ahonnan a háború után
 jött haza. Legutóbb a kispesti szövő-
 gyárban dolgozott. Megállapították, hogy
 a gyilkosság ott történt, ahol a holtsze-
 tet megtalálták. A gyilkost mintegy 200
 detektív keresi.

Istenisztelet a magyar görög keleti egyházban

A nagyvárad magyar görögkeleti
 egyház f. hó 24-én, vasárnap délelőtt
 10 órakor a közpórház udvarán levő
 templomában magyarnyelvű Istenisz-
 telet tart. Prédikál Suhai Sándor
 görögkatolikus magyar lelkész. Isten-
 isztelet előtt a szentgyónás is elvé-
 gezhető. A templom fűtve van.

**„ALKOHOLNYERÉS” KENYÉR-
 SÜTÉS KÖZBEN.** A kenyérben vé-
 bemenő élesztőgerjedés közben alko-
 hol keletkezik, mely aztán a sütései
 folyamat alatt a kéményen keresztül
 elpárolog. Egy német nagyüzemben
 most új eljárás szerint kísérleteket
 folytattak, mely bebizonyította, hogy
 ezen alkoholmennyiségek hasznosítá-
 sa gazdaságilag lehetséges. Kísérleti
 készülékeket helyeztek el ezért mind-
 azon nagy péküzemekben, ahol ily-
 módon eddig nagymennyiségű alko-
 hol veszett el és az eredmény igen
 kielégítőnek bizonyult. (MNK)

NSE-tea

vasárnap délután
 az Újságíró Otthonban

SZÖVŐFONAL KOVASAVBÓL.

Két berlini feltaláló érdeks eljárás-
 dolgozott ki, amely kovasavból szövő-
 fonal előállítását teszi lehetővé. Ez a
 fonal az üvegfonalnál nagyobb ellen-
 állóképességű pl. vegyi vagy hőhatá-
 sokkal, valamint elektromos hatások-
 kal szemben. Kovasavból eddig csak
 igen magas hőmérséklet mellett sike-
 rült fonalat előállítani, az új eljárás
 azonban lehetővé teszi az alacsony
 hőfokon való előállítást is. Mint ko-
 vasav összetételek az új eljárásnál
 alkalisilikátok, mindenekelőtt az úgy-
 nevezett vízüvegfajták jönnek tekin-
 tetbe. (MTI.)

**A MÁV. NAGYVÁRADI VASUTA-
 SOK KÖRE** tisztújító közgyűlést tart a
 Szent Gellért utca 1. szám alatti helyi-
 ségében f. hó 24-én, vasárnap 15 óra-
 kor.

Az Erdélyi Méhész Egyesület
 1943 évben is 8—14 napos ingyenes
 méhészeti tanfolyamokat rendez Nagy-
 várad, Nagyszalonta, Margitta, Ermi-
 hályfalva és Székelyhid községekben.
 A tanfolyamon részt vehetnek kezdő
 és haladó méhészek, nők és férfiak,
 fiúk és leányok. A tanfolyam 8—14
 napra beosztott 28 órát vesz igénybe.
 A tanfolyam díjtalan, előadót az Er-
 délyi Méhész Egyesület küld. A tan-
 folyam megrendezésének előfeltétele,
 hogy arra legalább 20 hallgató jelen-
 kezzon. Mindazok, akik a fenti tanfo-
 lyamokra beiratkoznak, öhajtanak, je-
 lentkezzenek az Erdélyi Magyar Gaz-
 dasági Egyesület kirendeltségénél
 Nagyváradon, Tisza Kálmán-tér 17,
 ahol bővebb felvilágosítást is kapnak.

**Párolja a
 kelesztény ipart!**

Jogos és igazságos alapokra fekteti a vízdíjak fizetését az új szabályrendelet

Tájékoztató a víz és csatornadíj új kivetése tárgyában

Nagyvárad város közüzemeinek igazgatósága közli a közönség tájékoztatására:

A város víz- és csatornaüzeme közüzemeket kiellátására szolgál, tehát a beszedett díjaknak pontosan meg kell felelniük a kiadási szükségleteknek. A kivetett díjak végösszegét tehát sem felemelni, sem leszállítani nem lehet és nem szabad.

A termelt vízmennyiség leszállítása sem engedhető meg, mert a közcélokra felhasznált víz korlátozása egészségügyi, tűzbiztonsági és légóltalmi érdekeket veszélyeztethetne, az öntöző víznek a Körösből való felszivattyúzása pedig ma anyaggyártáshoz és üzemanyagbeszerzési akadályok miatt lehetetlen.

A közüzemek igazgatósága az új szabályrendelet tervezetének megalkotásánál ezületesnek találta azonban és javasolja a törvényhatóságnak a díjak eddigi kivetési módjának megváltoztatását a múltban felmerült számtalan teljesen indokolt panaszok miatt. Az eddigi rendszer nem volt tekintettel az egyes polgárok, vagy intézmények tényleges vízhasználatára, hanem a férőhelyek száma, nagysága, a vízcsapok száma és minősége szerint bizonyos alapdíjat állapított meg, amelynek fejében bizonyos mennyiségű víz felhasználható volt. Ha valaki kevesebbet használt, akkor hiába fizette a díjat, de ha bármelyik hónapban túlfogyasztása volt, azt külön meg kellett fizetnie. Ebből az következtetett, hogy a téli hónapokban a

díjak jelentékeny részéért a vízmű semmi ellenszolgáltatást sem adott, nyáron pedig a többtermelést a fogyasztók külön megfizették. Ezért lehetett a vízért köbméterenként 23 fillérben felszámítani, mert a különbözetet az a vízdíj fedezte, amelyért az üzem nem adott vizet.

A vízdíj egyedül jogos és igazságos alapja a valósággal igénybevett vízmennyisége. Szociális szempontok sem szólnak ellene, mert a vagyonosabb osztály aránylag sokkal több vizet használ fel a saját kényelmére, mint a szegényebb réteg. A férőhelyiségek szerinti vízmennyiség úgy volt megállapítva, hogy azt legtöbb esetben csak pazarlással lehetett kimeríteni, viszont a takarékoság nem járt előnnyel.

A köbméterenként 36 fillérre tervezett vízdíj összege egy egészen egyszerű számítás eredménye, a vízmű egy évi fenntartási költségét elosztottuk a közönség által elfogyasztott víz köbmétereinek számával. A múlt évi fogyasztást átvettességgel 20%-kal csökkentettük, mert a tényleges fogyasztás utáni fizetés bevezetése természetesen eleinte a fogyasztásban való takarékosagra fog vezetni. Az üzemigazgatóság jelenleg tanulmányozza, hogy lehetséges volna-e csak 10%-os csökkentést figyelembe venni, mely esetben a vízdíj 32 fillérben lesz megállapítható. A lényeg azonban az, hogy a polgárság igen nagy többsége az új rendszer alapján kevesebbet fog fizetni, mint eddig fizetett.

Esővízcsatorna és szennyvízcsatorna

A csatornadíj két részből áll: az esővízcsatorna és a szennyvízcsatorna után fizetendő díjból. Az esővízcsatornánál indokolt a telek területe alapján való kivetés, bár igazságosabb volna csak a beépített és kikövezett területek számításbavétele, de ez a felmérés évekre terjedő munkát igényel s végeredményben aránylag kis összeg: 45.000 pengő felosztásáról van szó. Ha meg lesz a lehetőség a szükséges nagyszabású csatornaüzemi program megvalósítására, ez a díj felülvizsgálat alá kerül.

A szennyvízcsatorna díjának az eddigi rendszer, vagyis a férőhelyiségek után való megállapítása épp olyan igazságtal-

an, mint a vízdíjnál. Az igazgatóság alapos megfontolás után a berlini rendszert javasolja elfogadásra. Ennek alapfogolata az, hogy a szennyvízcsatornán ugyanazt a vizet vezetjük el, amit a vízmű szolgáltatott, tehát a csatorna igénybevétele arányos a vízfogyasztással. Ha tehát a csatornaüzem költségeinek a szennyvízcsatornára eső részét elosztjuk a vízfogyasztás köbmétereivel, megkapjuk a fizetendő csatornadíjat, mely a fogyasztott víz köbmétere után 22 fillér, illetve a takarékosági levónásnak 10 százalékra csökkentése esetében 20 fillér.

A kis existenciák kevesebbet fizetnek

Az igazgatóság az elméleti elgondolások mellett gondos tanulmányok alapján alkotta meg tervezetét s megvizsgálta más városok hasonló intézményeit s azok gazdálkodását is. Kolozsvárott pl. a vízdíj csak 26 fillér, de külön szed a város díjakat a hálózat fejlesztésére, jóval magasabb vízdíjakat állapított meg, úgy hogy végeredményben a fogyasztók jelentékenyen többet fizetnek, mint Nagyváradon, ami a két város drágasági színvonalára tekintettel természetes is. Részletesen kidolgozta az igazgatóság azt is, hogy a vízdíj és csatornadíj újrendszerű kivetése milyen eltéréseket okoz az egyes fogyasztóknál, az anyagi igazság érvényesítése nem

von-e maga után szociális igazságtalanságot. A részletes adatok azt igazolták, hogy az új rendszer a szociális követelményeknek is megfelel: a kis existenciák kevesebbet, némely esetben 60-70%-kal kevesebbet fognak fizetni, ahol pedig a nagyobb fogyasztás miatt magasabb lesz a díj, ott az emelés nemcsak igazságos, hanem gazdaságilag is elviselhető. Ime néhány példa: Felsorolunk a város különböző részeiből, különböző nagyságú házakat és azok jelenlegi átlány vízdíját, utána zárójelben az új rendszer szerint, mult évi fogyasztás alapján 36 fillérrel kiszámított vízdíjat. Ha a vízdíj 32 fillérben állapítatik meg, akkor ezek az összegek

még kb. 11%-kal csökkenni fognak. Neveket nem akarunk említeni, de mindenki meggyőződhet róla, hogy a felsorolt házak kicsiben a város egész képét tüntetik fel:

A város vízdíjainak kicsinyített tükre

Utca	Szám	Jelenlegi átlány díj	Uj díj
Bémer-tér	2	230.64 P	226.44 P
Bémer-tér	5	352.38 „	432.72 „
Kossuth L. u.	13	379.68 „	414. — „
Pável utca	5	104.70 „	97.92 „
M. kir. törvényszék		994.80 „	585.36 „

Uj nyelvtanfolyamokat kezd a Német Akadémia nagyváradai lektorátusa

Február 1-én kezdődnek az új tanfolyamok

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a Müncheni Német Akadémia Lektorátusa immár két éve működik városunkban és működése folyamán több igen eredményes nyelvtanfolyamot rendezett a németül tanulni kívánók számára. Az 1942-43. iskolai év első felében rendezett tanfolyamok most fejeződtek be és a második félévben február 1-én új nyelvtanfolyamok kezdődnek. Ezekre a tanfolyamokra a beiratkozások január 22-től január 31-ig tartanak, mindennap este 5 órától 8 óráig a Lektorátus helyiségében a Schubert utca 5. szám alatt, a törvényszéki palota háta mögött. A tanfolyamok órái minden este 5 és 9 óra között vannak. Megfelelő érdeklődés esetén délelőtt és a kora délutáni órákra is lehet tanfolyamot beosztani. A most kezdődő félév keretében az eddigi tanfolyamokat továbbvezetik. Egészen új tanfolyam kezdődik a teljesen kezdők számára.

Az új tanfolyam munkarendjében szerepel: tanfolyam a teljesen kezdők és a kevés előismerettel rendelkezők számára; több tanfolyam haladók és különböző fokú nyelvismerettel rendelkezők számára és egy felső tanfolyam a németül jól beszélők számára. Különös kívánságra megfelelő érdeklődés esetén különleges tanfolyamokat is lehet tartani. Gyermekek számára terbevettek egy tanítónő vezetésével heti két órá délutáni tanfolyam rendezését. A tanfolyamok mellett minden második héten előadás lesz Németországról, a német szokásokról, intézményekről és tájakról, lehetőleg vetítettképekkel. A tanfolyamok ingyenesek, csak a beiratkozásnál kell egyszerűminderkorra 7 pengőt fizetni. Minden egyéb felvilágosítást a tanfolyam idejéről, módjáról és vezetéséről szívesen megad a Lektorátus vezetősége (Schubert utca 5. sz.).

Megállapították a bükköny, mustár és kömény legmagasabb árát

Nagyvárad thj. város polgármestere 442/1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 11.400/1943. K. M. számú rendelete alapján az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására.

Az 1943. évi termésű tavaszi bükköny, fehér és fekete mustármag, valamint kömény legmagasabb, termelői ára 100 kilogrammonként a következő:

Tavaszi bükköny (leg- alább 96% tisztaság)	50 P.
Fehér és fekete mustármag legfeljebb 20% idegen anyag- tartalommal	100 P.
Köménymag (legfeljebb 20% idegen anyagtartalommal)	300 P.

A tavaszi bükköny ára az 1943. évi november hó 1. napjától, a fehér és fekete mustármag, valamint a kömény ára pedig az 1943. évi októ-

ber hó 1. napjától az 1944. évi július hó 31. napjáig minden hónap első napján, 100 kilogrammonként az alábbi összeggel emelkedik:

Tavaszi bükköny	0.20 P.
Fehér és fekete mustármag	1.— P.
Köménymag	2.— P.

A megállapított árak az eladott mennyiségtől függetlenek és az ország egész területén a vevő raktárába szállítva, illetőleg vasúti kocsiába vagy uszályba rakva értendők.

Az 1942. évi és korábbi termésű fehér és fekete mustármag, valamint kömény az 1943. évi október hó 1. napjától kezdve legfeljebb az ebben a rendeletben az 1943. évi termésű magra megállapított áron hozható forgalomba. Ez a rendelet 1943. január 12-ik napján lépett hatályba.

Nagyvárad, 1943. január hó 20-án.

Dr. Soós István,
polgármester.

Husz deka mosószappant kapnak az iparosok

A szappanellátás terén az anyag-hivatal a fodrászok ellátása után a vendéglősök és fehérneműtisztítók szappanszükségletét óhajtja elsősorban biztosítani. A borotvaszappan kiutalásánál új rendezést vezettek be. A borotvaszappan ezentúl kétféle lesz: első- és másodrendű. Minden iparos utána havonta három darab szappant utalnak ki. Az eddigi mosószappanadagot az eddigi 10 dekáról 20 dekára óhajtják felemelni, sőt a jövőben a hajmosópor szétosztását is a fodrászokra bízják.

Az ásványolajkiutalásokkal kapcsolatban az anyaghivatal közli, hogy egy liter benzint és 15 deka kenőolajat bármelyik festékkereskedőtől lehet szerezni, ilyen kéressel tehát senki se forduljon az anyaghivatalhoz.

Megállapították a savanyított káposzta fokozatos árát

Nagyvárad thj. város polgármestere 441—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 11.300—1943. számú rendeletével a savanyított káposzta legmagasabb termelő és fogyasztói ára folyó évi január hó 16-tól kezdődőleg az alábbiakban állapított meg:

Nagybani és fogyasztói ár P/q:
1943 évi jan. hó 31-ig 48.— 56.—
1943 febr. 1-től 28-ig 49.— 58.—
1943 márc. hó 1. után 50.— 58.—
Nagyvárad, 1943. január 16.

Dr. Soós István sk.
polgármester.

Szegénység és nagy család esetén adnak csak fe mentést a zsirbeszolgáltatás kötelezettsége alól

Nagyvárad thj. város polgármestere 234—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 420.900—1943. K. M. számú rendelete alapján tudomására hozom az érdekelteknek, hogy magánvágások után a kincstár részére beszolgáltatandó zsirmennyiség beadása alól a 3040—941 M. E. számú rendelet alapján felmentésnek helye nincs. A rendeletben előírt zsirmennyiséget minden magánfogyasztásra levágott sertés után be kell szolgáltatni. Ez a rendelkezés kényszerűség esetére is vonatkozik.

Rendkívül indokolt esetekben azonban, — mint pl. a sertéstulajdonos anyagi helyzete, vagy családtagjainak nagy száma, — ha ezt megfelelően igazolja és indokolja kérelmező, a hivatkozott rendelet hatálya alól a m. kir. Közellátási Felügyelőség kivételesen adhat felmentést.

Ilyen irányú kérelmet a városi Közélemezési Hivatalba kell benyújtani kellően felszerelve, ahonnan rendeltetési helyére lesz továbbítva.

Nagyvárad, 1943. január 22.
Dr. Soós István sk.
polgármester.

SPORT

Nem lesz villámigazolás és játékos szerződtetés március 15 után

Május 16-án a B-válogatott Németországban játszik

A MTI jelenti: Az MLSz országos elnöksége január 21-én ülést tartott és ezen több fontosabb határozatot hozott. Ezek szerint a német labdarúgó szakhivatal kérésére az MLSz felajánlotta május 16-ára a magyar B-válogatottat vendégszereplésre. Az országos szakfelügyelő széleskörű tervezetet terejstett az elnökség elé az edzők testületének működéséről és az ifjúság nevelése iránti tevékenység kiszélesítéséről. Az előterjesztést az elnökség elfogadta. Az országos elnök-

ség a villámigazolást és a hivatásos játékosok szerződtetését március hó 15-től az idény végéig felfüggesztette. Az országos elnökség január 31-én országos tanácsulást tart, amelynek napirendjén a jövő évi NB I., II., III. osztályokból való kiesés és feljutás szerepel. Ezen az ülésen a bajnoki évre vonatkozólag adják át ünnepelesen az ifjúság országos vezetője által kitüntetett játékosoknak a kitüntetésekét.

Vasárnap délelőtt a Püspök-fürdő mellett tartják meg a levante siversenyt

Már közöltük, hogy a nagyváradi levanték vasárnap siversenyen vesznek részt Nagyvárad környékén. A rendezőség most közli a benevezett versenyzőkkel, hogy a siversenyt Püspök-fürdő mellett tartják meg vasárnap délelőtt. Indulás reggel 8 órakor a pályaudvarról.

A versenyre nagy számban neveztek be a levanték. Az egyéni és csapatversenyek győzteseit értékes érdemdíjazásban részesítik. A verseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert ez az első siverseny ebben az évben, amelyet Nagyvárad környékén rendeznek meg.

SZINHÁZ

Cirkuszhercegnő

Pénteken este ismét régi szindarabot újított fel a színház. „A cirkuszhercegnő” című 3 felvonásos operettet játszották nagyszámú közönség jelenlétében, szép sikerrel.

Kovács Irén alakította a címszerepet. Énekszámaiért igen sok tapsot kapott. Benkő Béla meleg tenorja kitűnően érvényesült. Göndör Klári ezúttal is igen sok derít és magával ragadó lendületet vitt a darabba. Hatásosak és remekül kidolgozottak voltak a táncszámai is. Pákozdy fiatal szeleburdisága is üdítőleg hatott. Szabó Ernő elsőrendű figurát formált „Gyula bácsi”-ből. Derült a közönség Daniss Győző és Fajk Rózi alakításán is. Kisebbszerepekben jól megállták helyüket Halassy Gyula és Mikés Béla is. Szathmáry Endre precízen vezényelte a zenekart. (—)

A színházi iroda közleményei:

Szombaton és vasárnap: Cirkuszhercegnő

Ritkaságzámba megy az a szenzációs műsor, melyet a színház igazgatósága erre a hétre összeállított. Szombaton este, vasárnap délután és este Kovács Irén koloratur primadonna felléptével a Cirkuszhercegnő, hétfőn este filléres helyárrakkal a legmulatságosabb operett-újdonosság a Gyöngyvirágos huszárcsákó, kedden és szerdán este Illés Endre: Törtetők című 4 felvonásos karikatúrája a Kolozsvári Nemzeti Színház prózai tagozatának vendégjátéka. Mérsékletlen felemelt helyárrak. — Csütörtökön este Ünnepi císzelődás Raffay Erzs, a m. kir. Opera tagjának felléptével Denevér, mérsékletlen felemelt helyárrakkal a Kormányzóne Öföméltsága akciójában a hadbavonultak és esetetek hozzátartozóinak téli megsegítésére.

Pénteken este, szombaton este és vasárnap este Jurik Julesi első felléptével Farkas Imre: Nótás kapitány c. operettje.

Február 1., 2. és 3-án Bulla Elma felléptével Edouard Bourdet Esküvő című színjátéka, a Vigaszínház ideai, kimagasló sikerű műsordarabja.

HETI MŰSOR:

Szombaton délután: Denevér.
Szombaton este: Cirkusz hercegnő, Á-bérlet.

Vasárnap délután és este: Cirkusz hercegnő.

Hétfőn este: Gyöngyvirágos huszárcsákó.

Kedden és szerdán este: Törtetők. (A kolozsvári Nemzeti Színház prózai tagozatának vendégjátéka.)

Csütörtökön este: Denevér, díszelőadás. (Raffay Erzs felléptével.)

Pénteken este: Nótás kapitány. (Jubileum.)

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

rik Julesi első fellépte) premier bérlet.

Szombaton délután: Babszem Jankó. (Gyermek előadás.)

Szombaton este: Nótás kapitány, Á-bérlet.

Vasárnap délután: Vén diófa.

Vasárnap este: Nótás kapitány.

Hétfőn este, kedden d. u. és este: Esküvő. (Bulla Elma felléptével.)

Felhívás ipari növények termesztésére

Nagyvárad thj. város polgármestere városgazdasági ügyosztály 1066—1943 szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A 4730—1942. M. E. számú rendeletre való hivatkozással felhívom a 15 kat. hold, vagy annál nagyobb területen gazdálkodó gazdákat és bérlőket, hogy fenti rendelet értelmében kötelezett ipari növények termesztéséhez szükséges vetőmagvat, — amennyiben azzal nem rendelkeznek — szerezzen be a Futurától, vagy a Hombártól, illetve a tervbe vett ipari növények termesztésére a termelési szerződést a Futurával mielőbb kössék meg.

Ezen figyelmeztetést azzal a felhívással egészítem ki, hogy a szükséges vetőmagvak beszerzése a gazdák kötelessége és amennyiben a maghiányból kifolyólag késedelmes vetés állna elő, úgy az illető ellen a kihágási eljárást folyamatba fogom tenni.

Polgármester megbízásából:

Klemens Rezső sk.
gazdasági tanácsnok.

AZ 1894—1922 ÉVI SZÜLETÉSŰEK UTOSOROZÁSA

Felhívom mindazon Nagyváradon lakó 1894—1922. évi születésű állításkötelesek figyelmét arra, hogy amennyiben sorozási kötelezettségüknek még nem tettek eleget, az 1943. január hó 27-én reggel 8 órakor a Markovits-laktanyában (Horthy Miklós-út 26.) megtartandó utósorozáson saját érdekükben okvetlen jelenjenek meg.

Megjelenni tartoznak mindazon egyének, akik bár katonai szolgálatra be voltak hívva, de sem a volt közönség, sem pedig a volt román hadseregben 2 hónapot meghaladó katonai szolgálatot nem teljesítettek. Ugyancsak megjelenni tartoznak mindazon menekültek, akik eddig azért nem lettek besorozva, mert magyar állampolgárságukat igazolni nem tudták.

A sorozáson való megjelenés elmulasztása a legszigorubb büntetést vonja maga után.

Nagyvárad, 1943. január 19.

Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Szolgálatos gyógyszer-tarak

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszer-tár, Szt. László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FERER KERESZT gyógyszer-tár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ gyógyszer-tár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs I.) 19-29.

MEGVÁLTÓ gyógyszer-tár, Gróf Telek Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

RÁDIO

VASÁRNAP, JANUÁR 24. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Fő-utcai Szent Flóriánról elnevezett görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Puskás Lajos budai s. lelkész mondja.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a felsővízvárosi Szent Anna plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Tihanyi Tibor kegyesrendi főiskolai tanár mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kapu-téri templomból. Igét hirdeti D. Kapi Béla püspök.
12.15 Levente mősor.
12.55 Oláh György előadása.
13.10 A rádiózenekar műsorából.
14.00 Művészlemez.
15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 Vargha Imre énekel. Csepreghy Gyula tilinkozik, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara.
17.00 Perényi László csevegése.
17.40 Mária főhadnagy. Közvetítés a Fővárosi Operettszínházból.
20.50 Egy híján húsz. Dalos játék egy felvonásban.
21.10 Luigi Magistretti hárfázik.
22.10 Rádiózenekar.
23.00 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 11.15 Beszkárt-zenekar.
12.00 Illiczy László tánczenekara.
12.15 Kamarazene.
16.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése.
18.00 Róma kútja. Felolvasás hanglemekkel.
18.45 Kocsis László mélyhangdűn játszik.
19.10 Közvetítés a Hadilevéltárból.
19.15 Zenekari művek.

HÉTFŐ, JANUÁR 25.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
11.15 Horváth László énekel.
11.40 Hunyady István dr. felolvasása.
12.10 Rendőrzekek.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szalonlőtes.
15.15 A Rádiózenekar műsorából.
15.50 Grabovicszy Leon előadása.
17.00 Andrásy Lajos előadása.
17.15 Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
17.45 Tengeraltjárók feltalálója. Felolvasás.
18.00 Herrer Pál tangóharmonika kettőse.
18.20 Abonyi Géza verseket mond.
18.35 Concertgebouw zenekar.
19.05 Környű zene.
19.50 Képes Géza beszél a magyar filmről.
20.10 Az Operaház zenekara.
22.10 Horváth Dudás József cigányzenekara muzsikál, Solti Károly énekel.
22.50 Táncczene.

Budapest II.

- 19.05 Német nyelvoktatás.
19.30 Hangszerszólók.
20.10 Táncczene.
20.35 Kelényi B. Ottó dr. felolvasása.

KEDD, JANUÁR 26.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.
11.15 Schubert: Vándorfantázia.
11.40 Divattudósítás.
12.10 A Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Német tánclemez.
15.15 Szórakoztató zenekari művek.
15.50 Gyermekdelután.
17.00 Bak László zongorázik.

- 17.25 Undi Imre humoreszkje.
17.45 Beszélgetés divatos zeneszerzőkkel.
18.35 Seta az első magyar szaksajtókiállításán.
19.05 A vén bakancsos és fia a buszár. Népszínmű három felvonásban.
21.00 Agyagfalvi Hegyi István verseiből ad elő.
21.10 A Rádiózenekar műsorából.
22.10 Rendőrzekek.
23.00 Filmdalok.

Budapest II.

- 19.05 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági fejeletéről.
19.30 Énekkari művek.
20.00 Gosztonyi Gyula előadása.
20.30 Ravel: F-dur vonósnégyes.

SZERDA, JANUÁR 27.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Rádiózenekar műsorából.
11.15 Bachmann Géza hegedül.
11.40 Palásy Marcell elbeszéléseiből.
12.10 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Illiczy László szalonzenekara.
15.15 Mursi Elek cigányzenekara.
15.50 Nagy magyar regények.
17.00 Ki mit szeret.
17.40 Tóth László dr. egyetemi tanár előadása Jakab Elekről.
18.00 Honvédmősor.
19.05 Művészt.
20.00 Ignác Rózsa előadása.
21.30 Táncczene.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletben Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

Szakembert jelölt ki a kultuszminiszter a moziszinésznők ruhatervének felülbírálására

Rendelet a filmszinésznők öltözködésének ellenőrzéséről

Szinyei-Merse Jenő érdekes rendeletet intézett a filmgyártói érdekeltekhez. A rendelet a következőképpen szól: hogy az immár mindinkább tökéletesedő magyar filmekben szereplő művésznők modern öltözködését nem mindig kellő hozzáértéssel irányítják. Erre való figyelemmel a jelenlegi állapotok kiküszöbölése céljából megbízom Zomborné Barthus Irén iparművésznőt, az Iparművészeti-iskola volt ruhatervezési szakoktatóját, — aki több külföldi tanulmányút után a multban és jelenleg is állandóan tanulmányozza a színpadi divatot és a

különleges öltözködés szabályait — hogy a jövőben készülő magyar filmekben szereplő művésznők számára készülő modern ruhatervek felülbírálására álljon a gyártó cégek rendelkezésére, amelyek igazolni tartoznak, hogy Zomborné Barthus Irén a filmen szereplő művésznők ruháit kifogástalannak találta. Mivel a ruhaellenőrző munkája a dolog természeténél fogva filmként változó, az ellenőrzés tiszteletdíj nem áll módomban általánosságban megállapítani. A tiszteletdíj esetenként a gyártó céget terheli. (Magy. Tud.)

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor**, Széchenyi tér 6.

Megvesztegetési vétség miatt ezer pengő pénzbüntetésre ítélték egy érsemlyéni gazdát

(Nagyvárad.) Kozma Péter 75 éves jómódú érsemlyéni román gazdálkodó a mult év nyarán 24 mázsa búzát, 17 mázsa tengerit és 13 mázsa árpát rejtett el azzal a szándékkal, hogy a kötelező beszolgáltatástól elzárkózzon. Mikor az elrejtett gabonamennyiséget a katonai hatóságok megtalálták, a lakásán megjelent honvédszakaszvezetőnek 300 pengőt kínált fel azzal a megjegyzéssel, hogy a pénzt *osszák meg a zászlóssal*.

A szakaszvezető jelentést tett a vesztegetési kísérletről, majd megindult Kozma ellen az eljárás Pénteken

délben vonta felelősségre emiatt vádlottat a nagyváradai törvényszék harmas büntetőtanácsa és a terhelően valló tanúk kihallgatása után végül is Kozma Pétert, — aki azzal védekezett, hogy a pénzt azért adta, mert így remélte a gabona visszaszerzését — 10 pengőnként egy napi elzárásra, illetve 1000 pengő pénzbüntetés megfizetésére büntette.

A királyi ügyész az ítéletben megnyugodott, vádlott védője fellebbezett, amelyhez hosszabb ingadozás után csatlakozott a vádlott is.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánsot, aranyat, ezüstöt vesznek Viktor ékezerész, Rákóczi-ut 3. 358
Eladók regények Dr. Baditz, Miskolc. 611

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján orás-ékezerész, Rákóczi-ut 8. 185
Rekamier, hencser, kombináltszoba eladó. Kapucinus-u. 11, kapuval szemben. 684
3 + 1 hálózati rádió eladó. Török Igác-u. 99. sz. Alsó csengőn kettőt. 695
Aranyat, ezüstöt, dragaköveket vesznek. Haslinger ékezerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

Ingyatlan

Eladó sok ingatlan. Kölcsonok kaphatók betáblázásra. Jelinek ingatlaniroda. Teleki-u. 2. Irodai órák 9:30-12-ig. 625
Olcso telket kerések. Cim a kiadóban. 694

Allást nyee

Öskeresztény perfect gépirónó műelőbbi belépésre felvétetik. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígerre a kiadóba. 693

Azonnali belépésre keressünk fűtő, vítanyszerelőt és vasestergályost. Vegyi és Elektromosipari r. t. Anyos Pál-u. 2-6. 679

Főzéshez érto mindenek jó bizonyítvánnyal felvétetik. Szaniszló-u. 6. 696

Két takarítónót, egy szolgát keres azonnali belépésre a Rimanóczy szálloda. 697

Főzni tudó jobb nő mindenek bejárónőnek kiscsaládkhoz felvétetik. Pal-u. 3 sz. 697

Allást keres

Középkorú, szerény igényű urinó háztartásos állást vállalna vidéki plébánián, esetleg kisebb uricsaládnál. — Cimeket a kiadóba kér. 687

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, peten mindenből felelősséggel írja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jakab műszerésznel, Kossuth-utca 5.

Jó kézírással másolásokat vállalkoz. Cimet a kiadóba kérem.

Házi fehérnemű varrónót keresek. Horthy M-ut 32. I. em. 6. 698

Elcserélném Szaniszló-utcai 2 ezobás lakásomat, nagyobb lakással, magánházzal, Kommandáns réten is. Cim kiadóban. 692

Oktatás

Egyetemi hallgató, középiskolás diákok korrepetálását vállalja. Cimet a kiadóba kér. 685

Kávéházakban és vendéglőkben kérjé a **MAGYAR LAPOK**-at.

KIADÓTULAJDONOS:

SVENST LÁSZLÓ-NYOMDA R.

Felelős szerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Pál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.